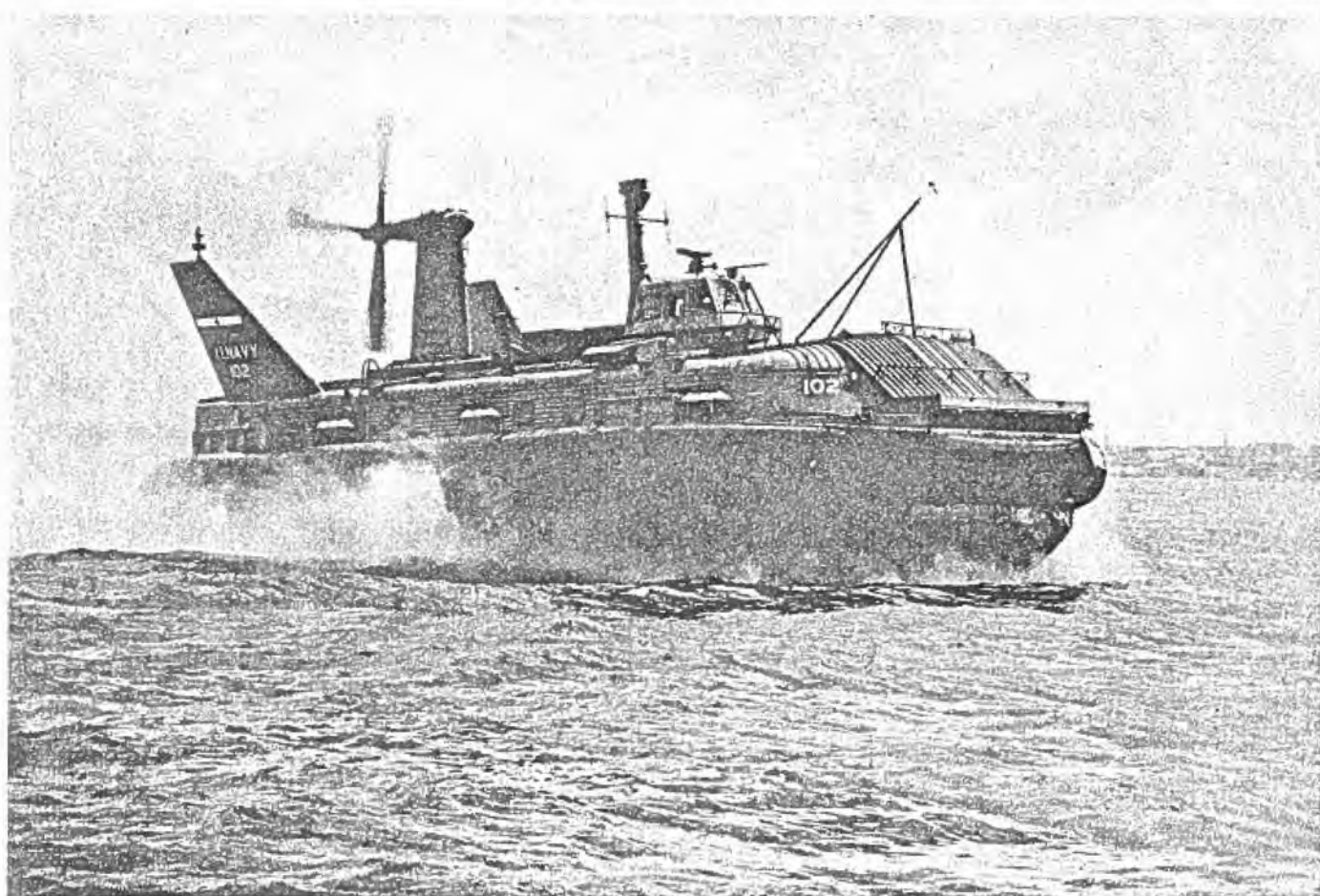

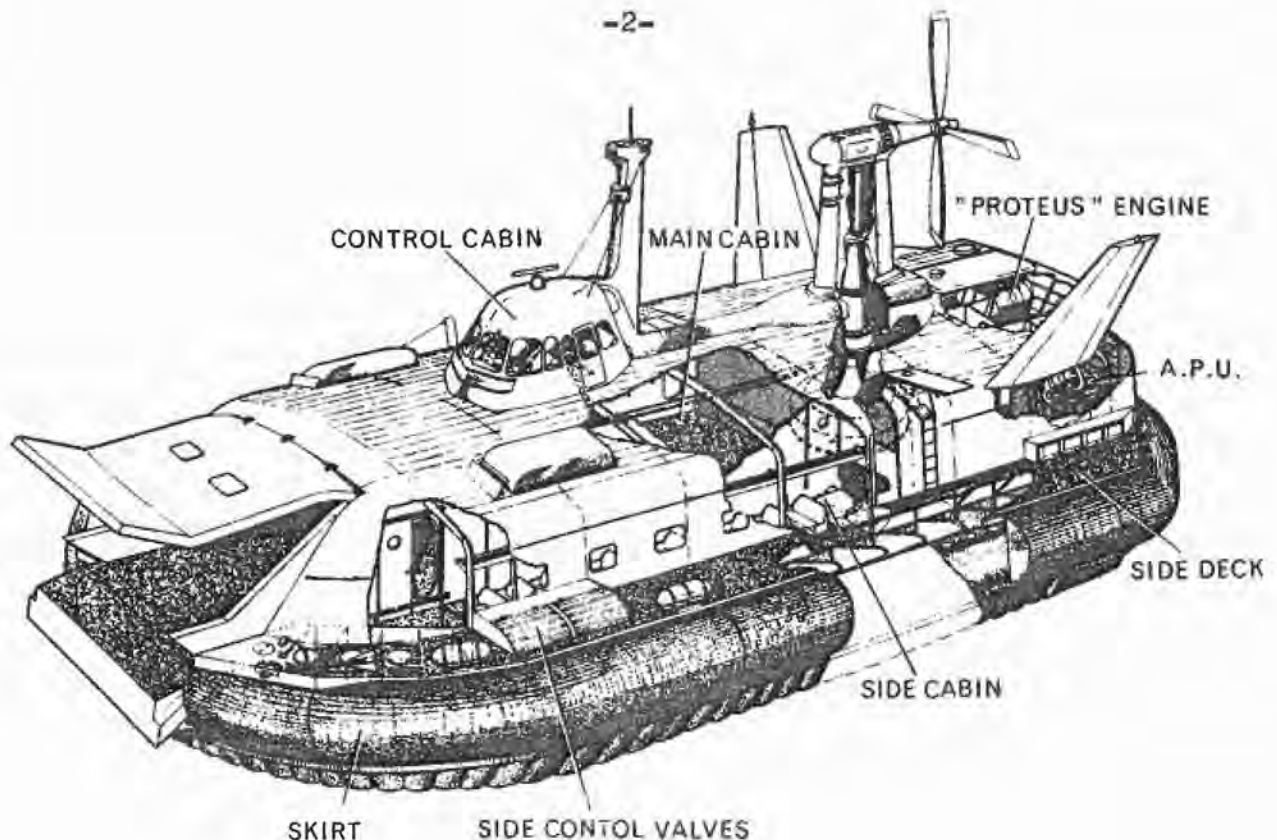
SØVÆRNS- ORIENTERING

Ny HOVERCRAFT demonstreres i København

Den 29. marts kommer den nye britiske HOVERCRAFT BH 7 til Flådestation København. Den 5. og 6. april vil luftpudefartøjet, der er under kommando af Commander P.B.Reynolds, blive præsenteret for en indbudt kreds af civile og militære. Præsentationen indledes med et foredrag på Søværnets Konstabelskole og efterfølges af en demonstrationstur i Sundet.

BH 7 er udviklet med henblik på at kunne virke både som en våbenplatform og som forsynings- og troppetransportfartøj. Fartøjet kan udstyres med lette automatvåben samt missiler f.eks. af typerne EXOCAT, PENGUIN eller SEA SPARROW.

Alle hoveddimensioner, fremdrivningsmaskineriet og fartøjets generelle karakteristika er nærlig ens i de to versioner, der er bygget af klassen. Længde og bredde er henholdsvis ca. 24 m og 14 m. Største højde med oppustet skørt er ca. 12 m. Denne højde reduceres med ca. 1,5 m når luftpuden fjernes. Dybden af lastrummet er i centerlinien ca. 2,4 m og bovporten er ca. 4,2 m x 2,9 m.

Fremdrivningsmaskineriet er en Rolls Royce, "Marine Proteus" gasturbine, der leverer kraft til såvel den centrifugalblåser, der holder skørtet oppustet, som til den luftpropel ved hjælp af hvilken selve fremdrivningen sker. Turbinekraften fordeles mellem blåser og propel ved at regulere stigningen på sidstnævnte.

Manøvreringen er aerodynamisk, og fartøjet er således inden for visse grænser uafhængig af om den overflade det bevæger sig henover er land eller vand. Centersektionen adskilles fra sidekabinerne ved hjælp af 2 langskibsskodder. I transportversionen danner denne centersektion "lastrummet" og i missilversionen anvendes dette som O-rum. Maskineri og kontrolsystemer er anbragt agter.

Maximal operationsvægt for begge versioner er 50 t, og fartøjets egenvægt er i henholdsvis transport- og missilversionen 34 og 36 t. Dette giver en nyttelast på 16 og 14 t incl. indholdet i brændstoftankene, som maksimalt rummer 12,5 t.

Under optimale vejrforhold og med fyldte brændstoftanke opnår fartøjet en maximalfart på ca. 65 knob - servicefart 60 knob -, svarende til en aktionsradius på ca. 700 sømil. Under ekstremt dårlige operationsforhold falder disse værdier til ca. det halve. Den minimale bemanning for at sejle fartøjet er 3-4 mand.

Konstruktørerne fremhæver blandt fartøjets militære fordele, at BH 7 vil være et vanskeligt mål at nedkæmpe, dels på grund af dets høje fart og gode manøvreegenskaber, dels fordi fartøjet ikke vil kunne aktivere normale minetyper. En undervandsekspllosion vil i øvrigt ikke påvirke fartøjet nævneværdigt på grund af luftpuden, hævdes det. Man nævner også fordelene ved, at en HOVERCRAFT ikke er afhængig af stationære basefaciliteter, men kan tankes og forsynes fra en hvilken som helst strandbred. (FLS KBH)

40 års kommandohejsningsjubilæum

Et yders sjældent forekommende jubilæum inden for den nutidige flådeverden finder sted den 26 maj i år, idet kongeskibet DANNEBROG på denne dag for 40 år siden hejste kommando for første gang.

Skibet, der søsattes fra Orlogsværftet den 10. oktober 1931, blev afløst for det da 53 år gamle hjuldampskib af samme navn.

Den første chef var kommandørkaptajn K. E. Ackermann, der havde den senere hofmarskal, daværende kaptajn J. V. F. Vest som næstkommanderende.

Kongeskibet DANNEBROG har - bortset fra perioden under 2. verdenskrig og et par af de nærmeste efterkrigsår - været udrustet hver sommer, ikke alene til sejlads i danske farvande, men også til længere togter, således bl.a. to gange til Grønland. (MST)

Andvendelse af officerer

Som nævnt i Søværnsorientering er der iværksat en omfattende supplerende uddannelse for officerer af B-linien. Gennemførelsen af denne uddannelse betyder en væsentlig belastning af Søværnets økonomi- og personelsituation. I en skrivelse fra Chefen for Søværnet til tjenestestederne hedder det, at det derfor er vigtigt at sikre sig, at denne investering i personellet uddannelse kommer både Søværnet og de pågældende til gode. Dette kan primært ske ved, at det personel, der har gennemført denne uddannelse, pålægges arbejde og ansvar i overens-

stemmelse hermed.

Med henblik på generelt at sikre den mest effektive udnyttelse af de officerer af B-linien, der er tilkommanderet de enkelte tjenestesteder, anmodes cheferne om at foranledige, at denne officersgruppe anvendes bedst muligt under hensyn til den enkeltes uddannelse og øvrige kvalifikationer og med henblik på i muligt omfang at frigøre officerer af A-linien til stillinger, hvortil der kræves en videregående taktisk, teknisk eller administrativ uddannelse. (MST)

Malerigave til Søværnets Eksercerskole

Den danske kunstmaler Axel Lind, der nu bor i Sverige, har i længere tid haft en række af sine billeder hængende på Søværnets Eksercerskole, hvor man har været meget glad for denne udsmykning af lokalerne. Nu har maleren skænket det største af disse billeder til skolen. Det forestiller to svaner i lav flugt over et hav i oprør. Billedet måler ca. 150 x 350 cm.

Axel Lind skriver, at han skænker skolen billedet til minde om Kong Frederik, fordi Avederødlejren stod kongens hjerte nær.

Søværnets Eksercerskole har modtaget gaven med tak og meddelt Axel Lind, at man vil sætte en sølvplade på rammen, der fortæller, hvem der har skænket skolen billedet og i hvilken anledning.

(SES)

Maritime opgaver i Østersøen

Ved en pressekonference om NATO-forsvaret af Østersøen udtalte Chefen for NAVBALTAP, viceadmiral Meentzen, bl.a. om maritime opgaver i Østersøen.

- Det er vor vigtigste opgave at bidrage til at undgå krig. Derfor spiller krise-kontrol(krisenbeherschung)en afgørende rolle som en national opgave i en spændingsperiode, men i snæver samklang med NATO. Maritime styrker er et glimrende politisk værktøj til udøvelse af krise-kontrol, hvis de bliver rigtigt anvendt. De er til stede og kan hurtigt deployeres, de dokumenterer forsvarsberedskabet, og deres aktion har normalt kun ringe eskalerende virkning. Indsættelse af maritime styrker til udøvelse af krise-kontrol skulle gerne ske der, hvor en maksimal virkning kan forventes opnået, uden det udløser en umiddelbar modaktion.

Til sådanne opgaver er der behov for skibe med stor sødygtighed under alle tænkelige vejrforhold, sagde viceadmiral Meentzen.

(MST)

Svensk incident - beredskab

Af den svenske forsvarschefs årsberetning fremgår, at de svenske ressourcer er utilstrækkelige til at kunne registrere og imødegå alle forekommende krænkelser af det svenske territorium.

Fredstidsstyrken er så godt som udelukkende opbygget med det formål at producere styrker og planlægge deres anvendelse i krig, og der findes derfor ikke særlige beredskabsstyrker udover uddannelsesenhederne til varetagelse af beredskabet til imødegåelse af territorialkrænkelser. Der er således en konflikt mellem beredskabskravet og den størst mulige rationalitet i uddannelsen, og denne konflikt øges, når økonomiske ressourcer, uddannelses- og tjenestetidsnormer reduceres.

Beredskabsenhederne har et vist varsel. Såfremt de bliver anvendt, indebærer det overtidsbetaling eller afbrydelse af ordinær fredstidsvirksomhed. Derfor anvendes beredskabsenheder kun sjældent, hvor ønskeligt det end måtte være i mange situationer.

Såfremt langtidsberedskabet og uddannelseskravet er styrende, kan et tilfredsstillende beredskab mod krænkelser ikke tilgodeses.

Trods en reducere af det samlede maritime budget må incidentberedskabet ikke formindskes. På et tidspunkt, hvor havbundens- og havets økonomiske og strategiske betydning fremstår klarere end nogensinde, burde det ikke være svært at indse betydningen af at kunne hævde retten til eget territorium, hedder det i beretningen.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har anbefalet, at fire lokaler i det gamle Lynæsfort permanent stilles til rådighed for Marinehjemmeværnet. Lokalerne skal benyttes af Hjemmeværnsflotille 319 som kommandostation og flotillelokaler.

Søopmålingen i Grønland indledes i begyndelsen af april. Bl.a. af hensyn til Grønlands Kommando ønsker om opmåling af særlige farvande

for at kunne intensivere fiskeriinspektionen, afsluttes søopmålingen først i slutningen af november.

Chefen for Søværnet har tiltrådt et forslag fra Torpedostation Kongsøre om at indbjærgningsbådene males i orange farver. Efter de gældende bestemmelser kan det derimod ikke tiltrædes, at bådene udstyres med orange blinklys. I stedet får de en kraftig håndsignallampe.

Et hold polske bjergbestigere har anmodet om tilladelse til at måtte foretage en ekspedition til Grønlands Østkyst til sommer.

112. Torpedobådsdivision inspiceres den 23.marts af stabschefen ved Chefen for Søværnet, kommandør E.V.Jørgensen. Inspektionen finder sted på Flådestation København og i Sundets sydlige del.

4 erhvervspraktikanter har tilbragt en uge om bord i henholdsvis minelæggeren LOUGEN og minestrygerne SANDVIG og ALSSUND. Praktikanterne deltog i alt forefaldende arbejde og var bl.a. med på en øvelse i Kattegat, hvor Flyvevåbnet deltog.

Udland kort

En undersøgelse viser, at den norske værnepligtiges gennemsnitsforbrug er ca. 620 kr. pr.måned. Selvom der er usikkerhedsmomenter fastslås det, at gennemsnitsforbruget er for højt i forhold til dagpengene på 240 kr. pr.måned, men mange har ekstraindtægter, tilskud fra hjem eller arbejdsgiver eller brug af opsparing.

Sovjet vil nu udsætte robot-stationer forskellige steder i Ishavet, hvorfra de automatisk vil rapportere position og meteorologiske observationer over radioen. Det sker i forbindelse med den netop indledte sovjetiske ekspeditionsperiode i det arktiske område.

Den norske flåde har overtaget en nybygget båd DRAUG, der er et søsterskib til SARPEN. Båden skal bruges til dykkertjeneste og frømandsarbejde, men kan også bruges til redningsaktioner.

Med udgangen af marts opgiver det vesttyske forsvar sin flybase på Vesterhavssøen Sild, der derefter kan benyttes af civile fly. Forsvaret vil dog fortsat opretholde et uddannelsescenter ved lufthavnen og beholder ejendomsretten til området.

I sidste Søværnsorientering fortalte vi, at svenske fiskere vest for Memel havde bjærget en sovjetisk hydrofon. Desuden har en lods-kutter fundet en lignende sovjetisk bøjede ved Oxelösund. Den svenske marine undersøger nu begge fund.

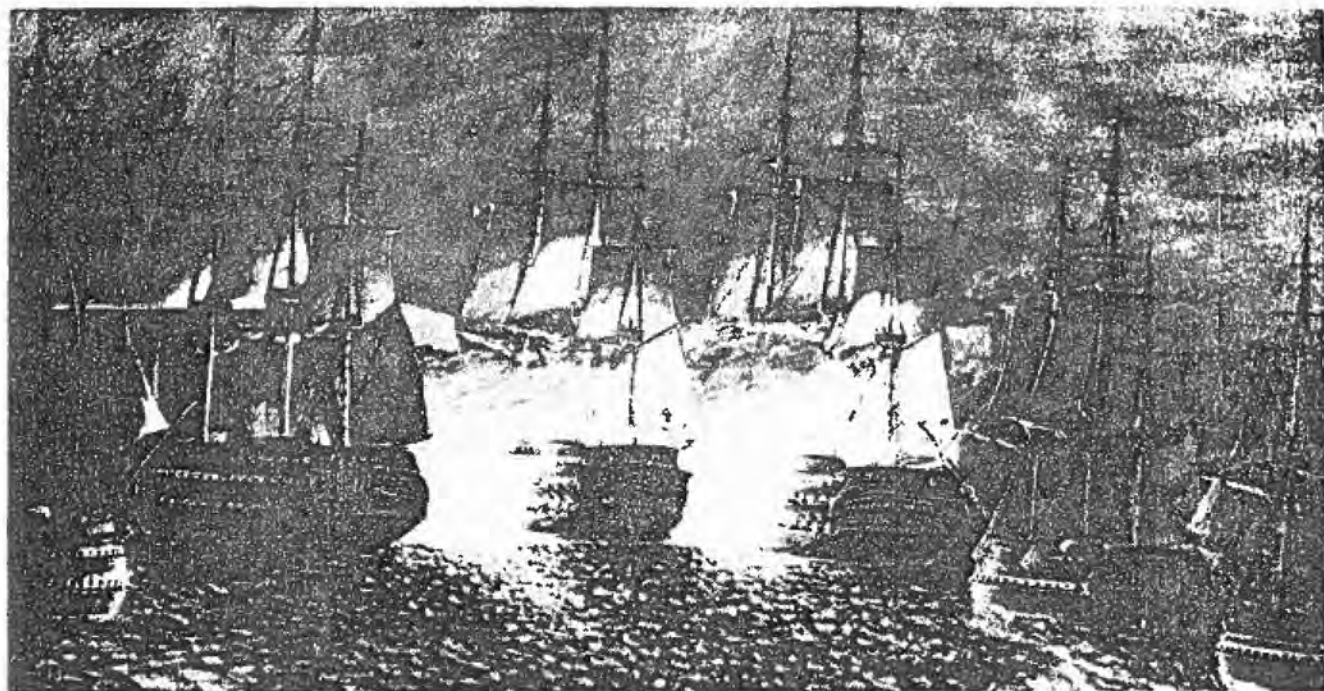
Skønt antallet af småbåde i Norge i fjor steg med 18 procent til 124.000, sank antallet af drukneulykker med småbåde fra 97 til 92. Det tilskrives den intensive kampagne for større sikkerhed til søs.

De 12 nye svenske torpedobåde af SPICA-klassen får navnene NORKÖPING, NYNÄSHAMN, NORRTÄLJE, VARBERG, VÄSTERÅS, VÄSTERVIK, UMEÅ, PITEÅ, LULEÅ, HALMSTAD, STROMSTAD og YSTAD.

Det nye forsøgsskib (patruljebåd) får navnet JAGAREN.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Kampen ved Sjællands Odde mindes

På Marinestation Sjællands Odde mindes man hvert år den 22. marts årsdagen for kampen mellem det danske linjeskib PRINDS CHRISTIAN FREDERIK og de to engelske linjeskibe STATELY og NASSAU samt tre engelske fregatter.

Kampen begyndte ved 19-tiden ved nordspidsen af Sjællands Rev og udviklede sig til en løbende fægtning ned langs østsiden af revet og Sjællands Odde for at ende med, at det danske linjeskib blev sat på grund lige syd for den nuværende Odden Havn. Det undgik dermed at falde i englændernes hænder og at blive indlemmet i den britiske flåde.

Grundtvig digtede både til minde om kampen "De Snækker De Mødtes I Kvæld På Hav" og til den berømte premierløjtnant Peter Willemoes pris "Kommer Hid I Piger Små". Chefen for linjeskibet, kaptajn C.W.Jessen, opnåede ikke en tilsvarende hyldest, selvom det var denne mand, der to

gange levede op til det løfte, han gav besætningen ved kommandovertagelsen: Nu vil jeg lade jer vide, at det er min faste beslutning aldrig at lade dette skib falde i fjendens hænder. Jeg kender mit tapre mandskab og stoler på, at hver mand om bord tænker som jeg.

Kaptajn C.W.Jessen var meddommer (skoleofficer) i den kadetdeling, der lå i Norge den 3.-4. september, da København blev bombarderet med efterfølgende kapitulation, herunder udlevering af flåden. Et hurtigt-sejlende fartøj, der var udsendt fra København bragte meddelelsen om begivenhederne til skoledelingen i Norge, hvor den udløste den samme vrede og sorg, men også beslutsomhed som i selve Danmark.

Kaptajn Jessen blev af skoledelingens chef udnævnt til chef for linjeskibet PRINDS CHRISTIAN FREDERIK og umiddelbart efter sin overtagelse af kommandoen lovede han skibsbesætningen ovenstående og fik tilslutning af alle.

2 gange inden for det halve år, han var chef for linjeskibet, skulle han komme til at leve op til sin beslutning. Den første gang ca. en månedstid efter Københavns kapitulation, da en engelsk parlamentar kom til Norge for at få PRINDS CHRISTIAN FREDERIK udleveret, men fra chefen fik han følgende svar: Hvis I vil have PRINDS CHRISTIAN FREDERIK så kom og tag det med magt, for det udleveres ikke frivilligt.

Denne holdning fik parlamentaren til at betænke sig og linjeskibet blev ikke udleveret.

Den anden gang kaptajn Jessen kom til at skulle træffe valget mellem JA eller NEJ var den 22. marts 1808 kl. ca. 2215, men dette valg skulle træffes under blodige og dødsens alvorlige forhold, både for ham selv og for hans besætning. Efter ca. 3 timers uafbrudt kamp mod den tredobbelte overmagt på kun et pistolskuds afstand, var PRINDS CHRISTIAN FREDERIK blevet slået medtaget. Rejsningen var fuldstændig sønderskudt, mange kanoner var demolerede og døde og sårede lå overalt.

Kl. ca. 2215 var situationen som billedet viser. De to engelske linjeskibe er kommet op på hver side af PRINDS CHRISTIAN FREDERIK og det så ud til, at STATELY ville foretage en entring, der ville have været katastrofal for det danske linjeskib, men ved at falde lidt af, lykkedes det at undgå denne trussel. Samtidig var den britiske fregat QUEBEC kommet op agten fra og havde påbegyndt langskibs beskydning af PRINDS CHRISTIAN FREDERIK.

I denne situation blev chefen, kaptajn C.W.Jessen, opfordret til at overgive sit skib til modstanderen, men atter levede chefen op til

sit løfte til besætningen og svaret var et klart og bestemt NEJ, der blev besvaret med en morderisk ild fra de tre engelske skibe. Ca. et kvarter senere tog det danske linjeskib grunden og overgav sig. Kampen var slut, men chefen havde holdt sit ord til besætningen om aldrig at lade PRINDS CHRISTIAN FREDERIK falde i fjendens hånd.

Med indvielsen sidste år af Marinestation Sjællands Odde's nye bygning, centerbygningen, der har fået navnet JESSEN, har stationen fået et bygningsværk, der fuldt ud er værdig til at bære navnet på den helstøbte personlighed, chefen for linjeskibet PRINDS CHRISTIAN FREDERIK, kaptajn C.W.Jessen var.

Den 22.marts højtideligholdes traditionsmæssigt med mindegudstjeneste i Odden Kirke og kranselægning på krigergraven på Odden kirkegård for ca. 125 indbudte militære og civile gæster fra Odden med Chefen for Søværnet i spidsen. (MAS ODD)

Mange flådebesøg på vej

I de kommende måneder vil en række udenlandske orlogsskibe aflægge besøg i danske havne. Der er foreløbig aftalt - eller under forberedelse - besøg af skibe med besætninger på i alt 13-1400 mand.

Fra den 29.marts til 8. april får København besøg af den nye britiske HOVERCRAFT BH 7, der vil blive demonstreret for civile og militære gæster. Fra 28. april til 5.maj vil to britiske fregatter af LEANDER-klassen, nemlig EURYALUS og BACCHANTE ligge ved Langelinie. De har hver en besætning på 263. Fra 13. til 18. juli besøger det franske fiskeriinspektionsskib COMMANDANT BOURDAIS København med 162 mand om bord, og fra 19. til 23. oktober kommer det belgiske fiskeriinspektionsskib GODETIA med 95 mand om bord.

Odense får fra 1. til 5.juni svensk flådebesøg, nemlig af torpedobåden ANTARES og endnu en torpedobåd samt minestrygeren HANO og ubåden GADDAN. Fra 9. til 5.juni besøger en svensk skonnertdivision, GLADAN og FALKEN, Korsør.

Under forberedelse er et besøg af det brasilianske skoleskib CUSTODIO DE MELLO i København i maj. Der er 460 mand om bord, heraf 125 kadetter. (MST)

Røde hueovertræk til militærpolitiet

Søværnets Uniformsudvalg har udarbejdet en række forslag, der nu er blevet godkendt af Chefen for Søværnet.

Tjenestegrenseemblemer vil blive afskaffet for seniorsergenter og stampersonel. De erstattes af et kronet anker. Farven på distinktioner til sommeruniform for bluseklædte ændres fra gul til blå. Desuden får Søværnets Tamburkorps eget huebånd og Søværnets Militærpoliti får røde hueovertræk.

Søværnets Uniformsudvalg vil endvidere med Chefen for Søværnets godkendelse indføre hvide jakker fremstillet af terylene. Det vil være muligt at vaske disse uniformer på tjenestestedet og stadig bevare et pænt udseende af uniformen.

Der vil senere fremkomme en rettelse til SIT BST 901, så ordner og bånd kan bæres på sommeruniformen. Søværnets Uniformsudvalg vil i den forbindelse introducere en ny type ordensspænde, der kan anvendes på sommeruniformen.

(SUU)

Træning i overlevelsesteknik

I den sidste tid er der holdt en del kurser i "Winter Survival" under ledelse af det norske flyvevåben. Kurserne har til formål at give flybesætninger, der opererer under arktiske forhold, en både teoretisk og praktisk viden om overlevelsesteknik. Deltagerne har blandt andre været piloter og teknikere fra Søværnets Flyvetjeneste.

Kurserne, der blev afviklet forskellige steder i det norske højfjeld, har givet det flyvende personel en meningsfuld ballast, som kan komme dem til gode under flyvning på Færøerne og især i Grønland.

(FLV)

Garnisonssimulator til Søværnet

Garnisonssimulator, radisc M/70, er et simulatoranlæg, som Hæren har ladet udvikle med henblik på at kunne simulere radioaktivt forurenede områder i terrænet (nedfaldsområder). Anlægget består af en radiosender, der via et par master udsender impulser i en radius af ca. 5 km. Ved hjælp af særlige modtagere, som er udformet som radiacinstrumenter, opfanges impulserne og aflæses på instrumentet som radioaktiv stråling målt i røntgen/time.

Anlægget kan ikke anvendes om bord i skibe, men på land kan det i en vis udstrækning erstatte de radioaktive øvelseskilder.

Søværnet vil i den kommende tid anskaffe et anlæg som placeres på Søværnets Teknikskoles ABCD-kursus, hvorfra det til øvelsesbrug kan udlånes til flådestationer og forter. (MST)

Fordeling af indkaldelseshold JAN 72

Af de 709 værnepligtige, der 20. og 21. januar mødte til tjeneste på Søværnets Eksercerskole, er der til befalingsmandsuddannelse udtaget 46 sergentelever (20 artilleri, 14 navigation og 12 maskin) og 92 korporalselever. Sergenteleverne er tilkommanderet Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole den 9. marts og korporalseleverne tilkommanderes Søværnets Konstabelskole 14. april.

Der er af indkaldelsesholdet udtaget besætninger til de sæsonbetonede udrustninger (kongeskibet DANNEBROG, Skoledelingen for Kadetter og søopmåling i grønlandske og danske farvande). De øvrige værnepligtige skal den 14. april erstatte værnepligtige, som hjemsendes fra skibe og landtjenestesteder, idet dog værnepligtige, der er udtaget til tjeneste i Grønland og på Færøerne, påregnes at oprejse ultimo marts.

(MST)

400 til PEDER SKRAM - film

Ib Dam Film A/S har som nævnt i Søværnsorientering optaget en film om bord i fregatten PEDER SKRAM under titlen "Identifikation 17.53". Inden fregattens kommandostrygning besluttede skibets ledelse, at forevisningen af det færdige resultat ville være en kærkommen lejlighed til at mødes igen og invitere pårørende med.

Det blev arrangeret, at filmen skulle vises på Søværnets Officersskole, og invitationer blev sendt til alle, der havde været tilkommanderet fregatten efter 1. januar 1971. Filmen blev vist to dage, og interessen var så stor, at over 400 tilmeldte sig. Foruden Ib Dam-filmen blev der vist filmen om Kongens sidste inspektion i Århus Bugt i fjor og en film optaget af løjtnant Svarre under fregatten PEDER SKRAMs deltagelse i STANAVFORLANT.

Det var arrangørernes opfattelse, at arrangementet var en stor succes. Samtlige deltagere var glade - ikke blot for filmene - men også for muligheden for bagefter at kunne udveksle minder med gode venner og kolleger. Successen skyldes ikke mindst Søværnets Officersskole, som stillede lokaler til rådighed, Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste, som sørgede for den økonomiske baggrund, og fregatten HERLUF TROLLE, som ydede assistance i forbindelse med til- og afrikning.
(KL PH)

Indland kort

For tredje år i træk yder Søværnet assistance til verdenssundhedsorganisationen WHO's undersøgelser. Orlogskutteren Y 354 skal assistere i Øresund og orlogskutteren THURØ i Århus Bugt. Det er et led i organisationens kursus i "Coastal Pollution Control".

I fjor blev der i forsvaret taget 5.714 idrætsmærker. Det var 1.183 flere end året før. Tilbagegangen fra 1969 er derved omtrent indhentet. Tidligere års resultat på omkring 6.000 mærker er inden for rækkevidde.

Grønlands Kommandos C-54 fly fløj i januar 72 timer, herunder 45 timer med isobservatører fra Meteorologisk Instituts iscentral i Narssarsuaq. Der blev også med faldskærm kastet post ned til Upernavik.

For at undersøge om hovedpine og utilpashed hos personer i opustelige gummiredningsflåder kan skyldes udsivende kultveilde, har Søværnets Havariskole påbegyndt en forsøgsrække. Endnu er der ikke konstateret udsivning. Forsøgene fortsættes.

Forsvarskommandoen har indstillet, at der søges en bevilling på ca. 900.000 kr. til genopbygning af en Alouette III helikopter, der havarerede i december. En ny Alouette koster i dag ca. 2 mill.kr.

En ny vesttysk ubåd afprøves for tiden i farvandet ved Skagen. Der medfølger 30 teknikere fra værftet, der bor på hotel i Hulsig. Sidste år var der en lignende tysk afprøvning i området.

4 elever i en realklasse i Korsør valgte at skrive om flådestationen i en fristil. Det medførte så stor interesse blandt kammeraterne, at flådestationen inviterede hele klassen på besøg. Begge parter havde stor glæde af besøget.

Søværnets Flyvetjeneste har haft besøg af 9 skibsførere og styrmænd fra Den Kongelige Grønlandske Handel. Helikoptererne blev demonstreret og der drøftedes søredningstjeneste primært i Grønland.

Udland kort

Det norske Storting har vedtaget forslagene til udbygning af tilidsmandsordningen i forsvaret. Nyordningen skal give de værnepligtige reel indflydelse på deres egne forhold, den skal være et samarbejdsmiddel og ikke blot et klageorgan.

Den britiske regering er ved at afslutte forhandlinger om bygning af to ubåde til Israel. Den tidligere Labourregering indførte for 4 år siden forbud mod levering af våben til Israel.

Den franske forsvarsminister Michel Debré oplyser, at flåden i 1980 vil have 6 atomubåde. Den ene skal bruges til ubådsjagt, de andre først og fremmest til afskydning af strategiske missiler.

Hovercraft skal bygge en ny type luftpuddefartøj HM2, der bl.a. skal bruges til hydrologiske arbejder. Enkelte bærende konstruktioner fremstilles af glasfiberarmeret plastic. Fremdriften sker med dieselmotorer og vandpropeller samt en ekstra dieselmotor til viften, som laver luftpuden.

Østersøhavnen Ventspils i den lettiske sovjetrepublik skal være endestation for en 500 km lang rørledning fra oliefelterne i Hviderusland. Havnebassinerne skal udvides og kaj anlæggene gøres større.

Nr. 2 i rækken af amerikanske rednings-ubåde DSRV-2 har afsluttet sin første dybvandsdykning ned til 5.000 fod. Alt forløb programmessigt, og den afleveres snart til flåden.

Den anden af den engelske flådes fregatter af AMAZON-klassen, HMS ANTELOPE, 2.500 t, er blevet søsat ved Woolston skibsværftet. Fregatten, der er det 10.skib af dette navn, er udstyret med Seacat-missiler og helikopter.

Den hidtidige vesttyske flådechef, viceadmiral A.Zimmermann, udnævnes den 1.april til admiral og afløser general U.de Maizière som forsvarschef. Kontreadmiral Paul Hartwig udnævnes samtidig til viceadmiral og tiltræder som chef for marinen.

Flådens mærkedage

Den 9.marts var det 125 år siden, at huebånd med skibenes navne for første gang anskaffedes for kongelig regning til orlogsgasternes blanke hatte.

23 marts er det 40 år siden rigsdagen vedtog en søværnslov ifølge hvilken viceadmiralen blev direktør i marineministeriet og chef for Søværnskommandoen. Marinestaben blev samtidig en afdeling i ministeriet. Denne ledelsesordning varede til 1951.

Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Nye uniformer i Royal Navy

Den britiske flåde har i adskillige år overvejet at afskaffe den nu brugte uniform for menigt personel. Den har været i brug siden 1857. Fra slutningen af tresserne har kritikken af den 115 år gamle uniformstype været stærkere og stærkere. Det gøres blandt andet gældende, at uniformen er forældet, den er ukomfortabel og består af for mange uhen-sigtsmæssigt sammensatte enkeltdele.

En undersøgelse blandt det berørte personel har vist, at ønskerne til en ny uniform fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem bibeholdelse af den nuværende type i moderniseret udgave og overgang til jakkeuni-form. Der blev derefter fremstillet 12 forskellige modeller, hvoraf 7 blev udvalgt for nærmere bedømmelse.

Af disse 7 blev der atter udvalgt 3, som flåden nu vil lade af-prøve ved forskellige tjenestesteder. Forsøgs-uniformerne ses på bille-det. Uniformen til venstre og i midten er den samme. Den kan bæres med

og uden påsat krave afhængig af formålet. Typerne benævnes K-1 og K-2. Uniformen til højre er en moderniseret form af den hidtil anvendte type. Den benævnes A. Begge typer tænkes fremstillet i letvægts sergesstof.

Praktiske forsøg med disse uniformer er planlagt iværksat såvel i skibe som på landtjenestesteder i juni for en 12 måneders periode. Derefter skal flådens uniformsudvalg behandle de indhøstede erfaringer. Først med udgangen af 1973 forventes der taget endelig stilling til spørgsmålet.

Det kan ikke siges med sikkerhed, hvornår den nu anvendte uniform for den danske flådes værnepligtige blev indført. Marinestabens historiske Sektion oplyser, at man ikke kender det nøjagtige årstal, men uniformen må være næsten lige så gammel som den engelske. Den er formentlig indført i slutningen af 1850-erne. Den blev i hvert fald brugt under kampene i 1864. Her viser billeder en uniform, der er - om end ikke præcis mage til - så dog meget nær den, vi kender i dag.

I Søværnets Uniformsudvalg siger man, at det engelske forsøg følges med stor interesse. Når forsøgsperioden er udløbet, vil udvalget studere de engelske erfaringer. (SUU)

Udmærkelse til helikopterpilot

For første gang er Medaljen for udmærket Lufttjeneste blevet uddelt i Søværnet. Den er af Chefen for Søværnet blevet overrakt kaptajn-løjtnant N.F.A.Hellebjerg for indsatsen i redningsaktionen efter flyulykken på Myggenæs den 26.september 1970.

Under meget kritiske sigtbarheds- og vindforhold udviste den daværende premierløjtnant fremragende tjeneste i luften, så det blev muligt at yde livsvigtig førstehjælp til tilskadekomne mennesker. Umiddelbart herefter udførte Hellebjerg med koldblodighed og udmærket luftmandskab en række vanskelige luftevakueringer af 8 alvorligt sårede bårpatienter og 18 lettere tilskadekomne. De blev ført til hospitalet i Thorshavn eller til inspektionsskibet HVIDBJØRNEN.

Medaljen for udmærket Lufttjeneste er indstiftet den 1.oktober 1960 af Kongen i anledning af Flyvevåbnets 10-årsdag. Medaljen kunne oprindeligt kun tildeles personel af Flyvevåbnet, men det er senere blevet ændret til at omfatte hele forsvaret. (MST)

Forslag om helikopterdek

Ubådseskadren har indstillet til Søværnets Materielkommando om bygning af helikopterdek på depotskibet HENRIK GERNER. Såfremt forslaget kan godkendes, skulle bygningen kunne finde sted i år.

Blandt de mange opgaver, som Ubådseskadren tænker Alouetten anvendt til, er sikkerhedsmæssig opklaring af farvandsområde til torpedoskydning, sporing og eftersøgning af torpedoer og eftersøgning og persontransport ved eventuelle ulykker.

Helikopterdækket vil kun blive af en størrelse, der muliggør kortere ophold. Det kan ikke anvendes til udstationering af en helikoptergruppe.

(SVF)

Sovjetisk kommandør om Østersøen

Marineattachéen ved Sovjetunionens ambassade i Stockholm, kommandør Nikolaj Kusminitj, har talt som gæst i Lunds Akademiske Officerselskab.

I sin tale sagde han bl.a. at Sovjetflåden af i dag stræber efter at opretholde verdensfreden, og den er ikke opbygget med offensive enheder. Vi vil værne vore kyster og slå alle angreb tilbage. Han understregede Sovjets positive syn på militære høflighedsvisitter og nævnte den udveksling af militære delegationer, der havde fundet sted mellem Sverige og Sovjet i fjor.

Efter foredraget blev Kusminitj stillet over for en lang række spørgsmål, bl.a. om, hvor stor den sovjetiske Østersøflåde er. - Den er ikke særlig stor, svarede han. Jeg kender den imidlertid ikke så godt, da jeg sidst har gjort tjeneste i Stillehavsflåden. Kommandøren regner med de 18 moderne atomdrevne ubåde med raketter, marineinfanteriet, der fremføres med landgangsbåde samt de lette og hurtige raketbærende skibe som Sovjetflådens bedste aktiver.

Til et spørgsmål om, hvorfor der var stationeret sovjetiske landgangsbåde i Østersøen, svarede han, at fartøjerne kun var stationeret der midlertidigt, og let kunne flyttes andre steder hen.

På spørgsmålet om, hvordan Sovjetflåden kom ud af Østersøen i tilfælde af krig, svarede Kusminitj, at den kunne benytte Øresund, kanalerne til det nordlige ishav og Sortehavet. Sovjetflåden vil kunne nå at passere gennem Øresund, før en kritisk situation blev akut. Hvis NATO spærrer sundet, findes der jo de andre søveje.

De fremmede ubåde, der er blevet observeret ved de svenske kyster, blev også berørt. Kusminitj mente, at disse iagttagelser måtte bero på

fejltagelser og han betvivlede, at den svenske kystbevogtning virkelig havde haft kontakt med disse ubåde.

Det var meget vanskeligt at få marineattachéen som taler i selskabet. En aftale kom først i stand efter en langvarig og stædig bearbejdelse af den sovjetiske ambassade i Stockholm fra Lund-officerernes side.

(MST)

Indland kort

Samtlige militære fly har fået nye kaldesignaler. Søværnets Alouette kaldesignal AT(Alpha - Tango) skal nu være Danish Airforce efterfulgt af flyets skrognummer. Søværnets Flyvetjeneste har anmodet om, at kaldesignalet ændres til Danish Navy.

Chefen for Søværnet har bestemt, at der skal gives en præmie til overkonstablerne (AR(T)) Palle Christoffersen og Thorkild Madsen for et rationaliseringsforslag, der tillader en hurtigere og mere nøjagtig justering af en 40 mm kanon.

Inspektionskutteren MALLEMUKKENS hovedmaskineri og hjælpemaskineri gik fornylig i stå under sejlads. Flådestation Grønnedals tekniske afdeling undersøger sagen. Alt tyder på, at det må tilskrives vand i kutterens brændeolie.

Forsvarets motorkøretøjsadministration forenkles. Der oprettes et centralt register ved Hærens Materielkommando og indføres et system med nummeretiketter, der klæbes på sort-hvide metalplader. Pladerne kan let repareres og vil give en besparelse på 50.000 årligt.

Marinestation Anholt bad fornylig Søværnets Flyvetjeneste om transport til en værnepligtig, hvis far var blevet alvorlig syg. Alle helikoptere var i luften, men en blev kaldt hjem, tankede i Værløse, hentede den værnepligtige og fløj ham til Tirstrup. Hele operationen varede kun halvanden time.

34 orlogsgaster fra Flådestation Korsør har som et led i civilundervisningen besøgt Sjællands Tidende i Slagelse. De fik en grundig orientering og så et dagblad blive til.

Udland kort

Det britiske admiralitet gør i en kundgørelse opmærksom på den store sundhedsfare ved tobaksrygning. Admiralitetet vil ikke indføre restriktioner, men ønsker rygningen begrænset i f.eks. mødelokaler, klasseværelser og spiselokaler. Man beder alle chefer støtte en advarende vandreudstilling, der nu sendes rundt i flåden.

Den amerikanske flådechef, admiral Zumwalt, siger, at den vigtigste grund til at oprette en base i Grøkenland er at bringe personellets familier til stedet. De lange udlandsophold har ført til et stort "personel-gennemtræk" i den 6. flåde.

Alle motorcykler i det svenske forsvar skal udskiftes. Tre fabrikker, Hågglund och Söner, Husquarna og Monark er ved at fremstille hvert sit forsøgseksemplar til Försvarets Materielverk.

Det første britiske søkort, der viser dybden i meter, er netop blevet færdigt. Det dækker kysten af Devon og Cornwall. Flere søkort er under udarbejdelse, og det ventes, at alle britiske farvande vil være dækket med meter-kort før udgangen af halvfjerdserne.

De amerikanske hangarskibe BON HOMME RICHARD og SHANGRI LA udgår af tjeneste. De er begge på 33.100 t og kan sejle 33 knob. SHANGRI LA var under krigen sat ind mod Japan og fik øgenavnet "Tokyo Express".

Den svenske minekrydser ALVSNABBEN er vendt tilbage til Karlskrona efter sit årlige fire måneders togt til Sydamerika. Besætningen på 210 fastslår, at Valparaiso i Chile var den venligste by, Galapagos-øerne den største oplevelse. Togtet har næsten uafbrudt været generet af hårdt vejr.

Irans marine har bestilt fire HOVERCRAFTS af typen "Wellington" til en værdi af 5 mill. pund. I forvejen har Irans flåde en flotille af HOVERCRAFTS bestående af 2 Mk 4 og 8 SNR 6. Det er meningen, at de nye fartøjer skal have missiler.

Den sovjetiske atomisbryder LENIN har haft en travl vinter i det Nordlige Ishav. Den har ført mange skibskonvojer gennem svær is og ofte i hårde polarstorme. Alle installationer og systemer på isbryderen har fungeret upåklageligt.

Flådens mærkedage

Den 25. marts er det 60 år siden, at Marinen modtog sit første luftfartøj, nemlig GLÆNTEN, der blev skænket af generalkonsul Ludvigsen.

Den 31. marts er det 180 år siden, at HENRIK GERNER medaljen blev skænket af geheimeraad von Schack. Medaljen uddeles som udmærkelse ved afgang fra Søværnets Officersskole. Den blev første gang uddelt 27. december 1792.

Den 31. marts er det 55 år siden, at de danske besiddelser i Vestindien, øerne St. Thomas, St. Croix og St. Jan blev overdraget til USA af konstituerede guvernør, kommandør Konow, der var chef for krydseren VALKYRIEN, vort sidste stationsskib i Vestindien. De danske kolonier blev erhvervet i 1666.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

FYLLA løste vanskelig opgave

Inspektionsskibet FYLLA har gennemført en vanskelig flotbringning af kutteren TN 24 NORDLYSET af Thorshavn. Den strandede i Kvalbø Fjord på Suderø i slutningen af januar. Opgaven blev løst, skønt - som billedet viser - den store kutter lå helt tørt på stranden ved lavvande.

Efter fem forgæves forsøg på at bringe kutteren flot i dagene 28., 29. og 30. januar, ankom inspektionsskibet til Kvalbø Fjord den 18. februar for at gøre et nyt forsøg. Dagen var valgt, fordi der da kunne forventes højeste højvande, som var udregnet til at indtræffe kl. 2134.

Siden de første forsøg på flotbringning, var kutteren under en storm af søerne skubbet ca. 3 m længere op på stranden og ca. 10 m mod vest.

Efter ankring kl. 0822 blev rederen kontaktet, og det blev

aftalt, at FYLLA skulle sørge for overførsel af slæbewiren mellem kutteren og inspektionsskibet, mens rederen med tre gravemaskiner ved lavvande skulle grave kutteren fri af det opdæmmede sand. Derefter skulle FYLLA assistere med at bortspule sand under kutteren, idet en brandpumpe og de fornødne slanger og strålerør skulle land-sættes på stranden og betjenes af FYLLA.

Kl. 1400 begyndte overførsel af skibets 2 stk. 34 mm slæbewire, længde ca. 420 m. Wiren blev for hver 10 m forsynet med opdrifts-midler, trawlerbøjer, så den kunne bugseres ind. For at få wiren helt op på stranden, blev det nødvendigt at stikke 200 m trosse på tampen på wiren. Derefter påbegyndtes bortspuling af det sand, der ikke kunne fjernes af gravemaskinerne.

Kl. 1800 begyndte folk fra land og fra FYLLAs besætning at lægge en svær wire som svøb rundt om kutteren. Kl. 2135 var slæbewiren fastgjort i FYLLAs slæbekrog agter. Desuden havde inspektionsskibet rigget en lønsepumpe op i kutteren og medtaget havarimateriel og personel til bekæmpelse af skader opstået såvel ved strandingen som ved den eventuelle flotbringning.

FYLLA begyndte at hale kl. 2140 og kutteren bevægede sig. Kl. 2145 stoppede den et kort øjeblik på en sandbanke, men ved at øge motorkraften på FYLLA kom kutteren atter i bevægelse og fortsatte i jævn fart ud over et stenrev til frit vand. Kl. 2155 var kutteren let og flød i frit farvand. Kl. 2230 var den af FYLLAs motorbåd bugseret til kaj i Kvalbø havn.

Det var et godt gennemført stykke bjærgningsarbejde. Chefen for Søværnet vil bede Kammeradvokaten rejse krav om bjærgeløn. Kutteren er forsikret for 200.000 kr. i Færøernes Søforsikring. Det vil koste omkring 80.000 kr. at reparere den. (MST)

Forflyttelses-udvalgets sidste møde

Udvalget vedrørende forflyttelse af Søværnets fastansatte personel har holdt sit afsluttende møde. Udvalget har udarbejdet et forslag, der nu er fremsendt til Forsvarskommandoen, hvor de tre værns forslag samles, før de videresendes til Forsvarsministeriet i slutningen af maj.

I udvalgets fremsendelses-forslag indgår bl.a. en udvidelse af udstationeringsnormen fra 2 til 5 år, en udbygning af beordringssystemet med et villighedskriterium, en udvidelse af de gældende kompensationer og oprettelse af en boligfond.

I udvalgsarbejdet har nogle af de væsentligste problemer omfattet spørgsmål om hvordan karriereplaner og uddannelse tilrettelægges under hensyntagen til personellet og tjenestens tarv; hvordan forflyttelses-hyppigheden nedsættes; hvordan og i hvilket omfang kompensationer kan forbedres samt hvordan, der skaffes bedre løn- og boligforhold til personellet. (MST)

Ny færgefartplan for Holmen

Med den nye færgefartplan for Holmen, der trådte i kraft den 1. marts, har Flådestation København indført en udvidelse af færgefarten på Dokøen. På alle arbejdsdage mellem kl. 0615 og 0800 samt 1605 til 1650 sejler en færge, der er forsynet med et skilt "Dokøen", en rundstrækning mellem Ndr. Toldbod, Kvæsthusbroen, Dokøen og Ndr. Toldbod. Færgen afsejler om morgenen hvert fulde kvarter fra Ndr. Toldbod og om aftenen hvert kvarter fra Dokøen.

Flådestationsordre med udførlig fartplan er opslået på Toldboden og Kvæsthusbroen. (FLS KBH)

Rift om Søværnets Udstilling

Søværnets Udstilling er meget efterspurgt. Efter deltagelsen i bådudstillingen i Forum og en ungdomsskoleafslutning i Horsens, er der nu aftalt en række nye arrangementer. I weekenden 22.-23. april deltager udstillingen i forældredag på Søværnets Eksercerskole; i maj skal den til Lyngbys festuge og i juli forberedes deltagelse i et arrangement i Gråsten i forbindelse med ringridningstævne. Til september er der planlagt deltagelse i et stort skyttestævne i Odense. Desuden ventes udstillingen at skulle deltage i endnu et antal arrangementer landet over.

Søværnets udstilling blev moderniseret i fjor. Den viser bl.a. søredningstjenesten, sejlsport og farvandsovervågning i form af

plancher, billeder, film m.m. Alle oplysninger om ansættelse i Søværnet gives på udstillingen. Den praktiske ledelse er pålagt Flådestation København ved premierløjtnant Viggo Petersen. (MST)

Det svenske ubådsvåben

Det svenske ubådsvåben består af 22 ubåde. Af disse er en del udrustet i fredstid, medens de øvrige ligger ved flådestationerne i et højt materielberedskab, men uden påmønstret besætning. Dette anses af det Svenske Søværn for en naturlig løsning for et søværn, der først efter mobilisering og indkaldelse af personel når op på sin krigsstyrke.

Første ubådsflotille, som udgøres af de udrustede ubåde, har til hovedopgave i fredstid at uddanne krigsduelige besætninger, hvorfor flotillen er sammensat af forskellige typer ubåde.

De svenske ubådes opgave i krig er at udgøre en trussel mod en angriber og kunne angribe dennes invasions-forberedelser samt hans forsyningslinie ved en kystinvasion. Denne opgave løses i samarbejde med overfladesøstridskræfter, fly og kystforsvaret. Ubådene udgør den forreste forsvarslinie i dette dybdeforsvar. Deres hovedarmering er torpedoer, som fra bådene kan styres mod målet. En anden opgave det Svenske Søværn pålægger ubådene er overvågning og rapportering. På grund af ubådenes store udholdenhed til søs, kan de gennem lang tid i neddykket tilstand bevæge sig i det havområde, som er interessant i det særlige tilfælde.

På grund af deres bevægelighed og deres udholdenhed kan ubådene også på relativ kort tid omgrupperes mellem forskellige operations-områder alt efter forholdene. Et system af marinebaser langs kysten

er i beredskab for at kunne modtage ubåde, komplettere deres forråd og udføre reparationer samt underbringe bådenes besætninger.

For at give Søforsvaret tilstrækkelig effekt og sejhed kræves et vist minimum af ubåde. Dette minimum er med hensyntagen til rimelige udgifter, gennem studier, spil og analyser beregnet til 24. Våbensystemet ubåde og antallet 24 skal ses som en del af en balanceret svensk flåde, hvor behovet for overfladestridskræfter, undervandsstridskræfter og andre søstridskræfter er afvejet mod hinanden.

De svenske ubåde udgøres af: SØORMEN-kl., en serie på 5 ubåde, hvoraf den første søsattes i 1967. Bådene har et displacement på 1130 t og en besætning på 23 mand.

DRAKEN-kl., en serie på 6 ubåde, hvoraf den første søsattes 1961. De har et displacement på 800 t og en besætning på 36 mand.

HAJEN-kl., en serie på 6 ubåde, hvoraf den første søsattes i 1954. De har et displacement på 745 t og en besætning på 36 mand.

ABORREN-kl., en serie på 6 ubåde, hvoraf den første søsattes i 1943. Bådene er ombygget i begyndelsen af 1960. De har et displacement på 420 t.

"Stålmyggen" er navnet på en 125 t, 8 m lang stålcylander, som Kockums Verk i Malmø netop har søsat. Cylinderen er konstrueret af en ny type stål "Domex", som eventuelt skal anvendes i fremtidige ubåde i Sverige. "Domex"-stålet er lettere og samtidig stærkere end hidtil anvendt stål og forventes derfor at skabe forbedrede muligheder for ubåde. "Stålmyggen" skal i den kommende tid afprøves med tryk og undervandsekspllosioner.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har accepteret en invitation til udveksling af kadetter med den amerikanske flåde. I lighed med forrige år, vil det dog blive to danske premierløjtnanter, der deltager i udvekslingen.

Inspektionskutteren MAAGEN viser i nær fremtid filmen "Redning til søs" for fiskeriforeningen i Fiskenasset. I forbindelse med filmen demonstreres en øvelsesredningsflåde type "VIKING". Også fiskeri-

foreningen i Sukkertoppen har bedt Grønlands Kommando om en sådan demonstration.

Den årlige Nijmegenmarch finder sted fra 18. til 21. juli. Den 10. april holdes et møde i Marinehjemmeværnet, hvor major Arne Sørensen fra Forsvarets Gymnastikskole, der har lovet at træne gaster og KM-ere, vil give en orientering.

Repræsentanter for de politiske ungdomsorganisationer har været på en orienteringsrejse i forsvaret. Deltagerne, der kom fra Socialdemokratiet, Konservative, Venstre og Kommunisterne, besøgte bl.a. Søværnets Eksercerskole.

Marinehjemmeværnet har påbegyndt anskaffelse af SARBE nødsendere til gummiredningsflåderne. Der er endnu ikke nødsendere til alle redningsflåder, men man håber i næste finansår at kunne anskaffe de resterende.

8 civilforsvarskadetter har besøgt Flådestation Korsør. Forud havde de fået et foredrag af orlogskaptajn P.Hansen om Søværnets, herunder flådestationens, opgaver med særligt henblik på den logistiske virksomhed.

Fra 1. til 5. maj holdes der i Lynæs et kursus for militærlæger. Formålet er gennem foredrag og taktiske opgaver at uddybe og ajourføre kundskaberne i sanitetstjeneste. Der er 22 deltagere.

Den nye undertrøje med blå kant og oval halsudskæring vil kunne udleveres fra 1. maj. Andret norm vil blive fastsat i en overgangsperiode for at tilsikre rimelig afvikling af eksisterende lagre af hidtidige trøjer.

Udland kort

Under den svenske minekrydser ALVSNABBENS 40.000 km lange togt til Sydamerika blev to aspiranter konfirmeret og en værnepligtig døbt. Der var næsten ingen straffe og kun få syge på togtet.

Forsvarsministeriet i Bonn har dementeret, at viceadmiral Heinz Kühnle har udtalt sig om stationering af vesttyske flådeenheder i Middelhavet. Det har admiralen aldrig sagt og det har man ingen planer om.

Det ukrainske hydrofysiske Institut går i samarbejde med Det oceanografiske Center i Bedford i Canada om fælles undersøgelser i Atlanterhavet og det Nordlige Ishav. Man vil bl.a. studere mulighederne for biologisk rensning af overfladevandet for olieforurening.

5 fragtskibe sejler nu under østrigsk flag. De tilhører det nyoprettede rederi Nelson Line i Wien. Da der kun findes få søfolk i Østrig, er både skibsofficerer og mandskab udenlandske - officererne er hovedsagelig vesttyske, hovedparten af mandskabet spansk.

Den svenske flåde forhandler om køb af et tankfartøj. Det vil få navnet BRANNAREN og identifikationsnummeret A 228.

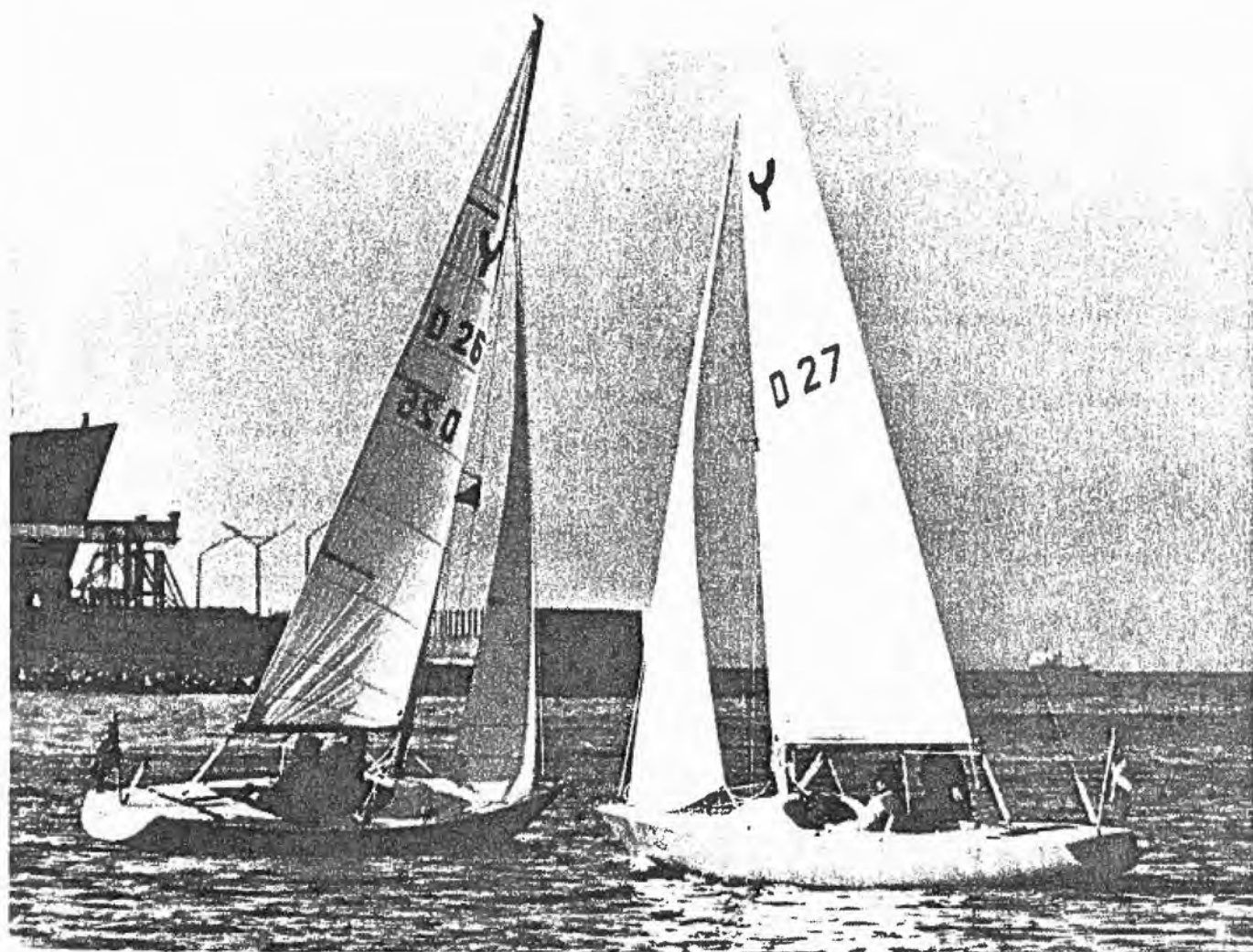
Ved en kontrol af det norske forsvars biler på Østlandet viste det sig, at 75 procent havde mere eller mindre alvorlige mangler. En tilsvarende kontrol i Nordnorge viste, at 172 biler af 801 havde mangler.

Den norske regering har stillet forslag om sammenslutning af Havnedirektoratet, Fyrdirektoratet og Lødsdirektoratet. Sammenslutningen finder sted, så snart der er fundet egnede lokaler i Oslo.

E. Jørgensen
fy

SØVÆRNS- ORIENTERING

52 sejlbåde indleder sæsonen

Søværnet indleder i år sejlsportssæsonen med 52 sejlbåde. På grundlag af de indkomne rapporter fra tjenestestederne over sejlads med sejlbådene har Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste atter i år stillet to YNGLINGE-joller og en TRAPEZ-jolle til disposition for Søværnet. Dermed råder Søværnet over 4 nye YNGLINGE-kølbåde og 23 TRAPEZ-joller medregnet den, der for nylig blev skænket Søværnet. Desuden er der 8 klassede og 3 uklassede folkebåde, 4 af de gamle

F

øvelses-kuttere fra skoleskibene, 4 FLIPPER-joller, 2 OK-joller og et mindre antal næsten udslidte PIRAT-joller.

Sæsonen begynder for alvor i næste måned, men de første både har allerede så småt været i vandet. Før der tages fat for alvor, vil der blive holdt flere kurser. I dagene 28.-30.april holder Dansk Sejlunions Instruktionsudvalg et kursus i instruktion og kapsejls for jollesejlere ved Søværnets Eksercerskole. Blandt de civile elever vil der være emner til olympiaden i Kiel, men ellers et bredt udsnit af sejlungdom. Der vil deltage ca. 20 sejlere fra Søværnet. Forudsat godkendelse holdes et specialkursus i jollesejls fra 2. til 5.maj for gymnastiklærere ved Søværnet og Flyvevåbnet samt idræts- og fartøjsofficerer ved Søværnet. Dette kursus holdes ved Søværnets Konstabelskole.

Årets begivenhed bliver landskampen i kapsejls mellem den svenske marine og Søværnet. Den finder sted 3.-7.juli i Gøteborg. Der skal sejles i tremands kølebåde 6-0-6, der svarer til den i Søværnet anvendte YNGLING. Det danske hold samles til afsluttende træning ved Søværnets Konstabelskole 28.-30.juni.

Behovet for sejlfartøjer i Søværnet er stadig stort. Til den allerførste og helt elementære uddannelse anvendes de åbne folkebåde, de gamle halvdæks øvelseskuttere og PIRAT-joller. Da PIRAT-jollerne og halvdæksbådene står for udskiftning på grund af alder, har Søværnets Sejlsportsudvalg set sig om efter en mulig erstatning, og her er opmærksomheden blevet rettet mod MONARK-44. En sådan båd afprøves for tiden vederlagsfrit ved Søværnets Eksercerskole.

Chefen for Søværnet siger, at sejlsporten i Søværnet, udover at være en fritidsaktivitet, indgår som et væsentligt led i uddannelsen i praktisk sømandskab og tilvænnning til det maritime miljø. Forståelsen for og kendskabet til de praktiske problemer, der kan opstå på havet, er stadigvæk en forudsætning for at kunne opnå det fulde udbytte af de tekniske fremskridt og hjælpemidler, der i dag er til rådighed på havet i moderne skibe.

(MST)

SPRINGEREN i engelsk øvelse

Efter tre dages forlægning bl.a. gennem Kielerkanalen ankom undervandsbåden SPRINGEREN søndag den 5. marts til den engelske flådebase Portland, hvor den indgik i den engelske øvelsesstyrke. Denne øvelsesstyrke består af overfladeenheder, der afholder forskole, samt undervandsbåde og helikoptere.

De næste 14 dage - dog fraregnet en festlig week-end i havn - blev undervandsbåden SPRINGEREN tildelt forskellige operationsområder i Kanalen, hvor den næsten døgnet rundt angreb konvojer og blev jagtet af eskorteskibe og helikoptere.

På grund af det store opbud af skibe og ikke mindst helikoptere af typerne Wessex og Sea King samt englændernes store dygtighed i at anvende dem, fik undervandsbåden SPRINGEREN på de godt 14 dage, den deltog i øvelserne, et udbytte med hjem, som det erfaringsmæssigt vil tage år at skaffe sig under danske øvelser.

Sonarforholdene var ekstremt gode uden nogen form for lagdeling, som en undervandsbåd kan gemme sig under, så overfladeskibene havde de bedste muligheder for at fange den danske undervandsbåd. Alligevel viste det sig, at undervandsbåden SPRINGEREN kunne byde "fjenden" på visse overraskelser dels i kraft af sin ringe størrelse og dels, da den kunne bruge stor fart på de relativt lave vanddybder.

Besøget afsluttedes med et week-endophold i Portsmouth, hvor depotskibet HENRIK GERNER lå. Her var der nu rig lejlighed til at gengælde den engelske gæstfrihed og yderligere styrke venskabet med de mange englændere, besætningen havde mødt.

Englænderne understregede ofte, at de meget gerne ser danske undervandsbådes deltagelse i deres øvelser. På grund af sin ringe størrelse er en dansk u-båd mere manøvreduktig på de lave vanddybder end de langt større engelske, og der stilles således høje krav til engelske skibsbesætningers dygtighed, for at de kan fange den.

Undervandsbåden SPRINGEREN kunne derfor sejle hjem fra 14 dages koncentreret øvelsesvirksomhed med håbet om snart at kunne vende tilbage.

(SPRI)

Vellykket besøg i Portsmouth

Efter en pause på 20 år aflagde den danske undervandsbådseskadre - repræsenteret ved depotskibet HENRIK GERNER og undervandsbåden SPRINGEREN - i dagene 17. til 21. marts besøg hos de engelske ubådsfolk - 1. st Submarine Squadron, HMS DOLPHIN, - i Portsmouth, England.

Eskadrens nærmest forudgående besøg fandt sted i 1952, med det daværende ubådsdepotskib ÆGIR og den engelskbyggede undervandsbåd SPRINGEREN. Ubådseskadren havde set frem til en fornyelse af de traditionelle forbindelser mellem danske og engelske "Submariners". Man blev ikke skuffet. De engelske værtsfolk havde forberedt et omfattende program for både befalingsmænd og menige.

Programmet omfattede de traditionelle visitter og genvisitter af og hos militære og civile myndigheder, rundvisninger på ubådsbasen HMS DOLPHIN, omvisning i Admiral Nelson's traditionsrige linieskib HMS VICTORY, busture til London samt en fodboldkamp, som eskadren vandt (5-4).

Ud over cocktailparty og private selskabeligheder deltog et antal af eskadrens officerer i et "Ladies Night"-arrangement i officersmessen ved HMS DOLPHIN. Eskadren havde den glæde ved denne anledning at kunne overrække HMS DOLPHIN et af marinemaleren Søren Brunoe udfærdiget maleri forestillende depotskibet HENRIK GERNER med tre ubåde på siden. Søren Brunoe deltog selv i besøget og høstede stor ære af sit smukke maleri, som straks fik anvist en fremtrædende plads i messens barstue.

(HNCR)

Marinestation Århus moderniseres

Der er påbegyndt en gennemgribende modernisering af Marinestation Århus. Arbejdet påregnes at vare et års tid og omkostningerne er af Nordjyske Bygningstjeneste i Viborg beregnet til ca. 1,08 millioner kr. Hertil kommer udgiften til tekniske anlæg som telefoncentral, samtaleanlæg og fjernskrivere.

Efter endt modernisering flytter Søværnets operative Kommando kontorer fra den nuværende beliggenhed på 11. etage i BP-huset til de nyindrettede lokaler på marinestationen.

(SOK)

HAVKATTEN og FALKENs forskoletogt

Den teoretiske del af Forskole II for 112. torpedobådsdivision afsluttedes den 10. marts. Mandag den 13. marts startede torpedobådene HAVKATTEN og FALKEN et forskoletogt, medens divisionens tredje båd GLENTEN blev på Holmen på grund af reparationsarbejder. Togtet varede i to uger, og tankfartøjet SKINFAXE var med som depotskib hele tiden. Transportfartøjet SLEIPNER blev benyttet som målskib og indbjærgningsfartøj ved torpedoskydninger, og MOBAs torpedoafdeling var da opstillet på Flådestation Korsør.

Programmet for togtet var tilrettelagt således, at alle de elementære torpedobådsøvelser blev forsøgt gennemført. Foruden våbentræning og havariøvelser kan nævnes, at man en dag afholdt camoufleringsøvelse med deltagelse af en RF-35 Draken fra Karup, som skulle finde bådene. Mandag den 20. marts var der nærforsvarsøvelse i Ballen på Samsø, hvor torpedobådsbesætningerne sammen med dele af det lokale hjemmeværn skulle forsvare bådene mod angreb fra Hjemmeværnets snigpatruljer. Kolding var week-end havn, og besætningerne mødte her blandt andet stor gæstfrihed hos den lokale marineforening.

På vej fra Kolding blev enhederne af Søværnets operative Kommando beordret til at undersøge en eventuel olieforurening i Lillebælts nordlige del. Dagen efter måtte enhederne sammen med MLD 1 yde assistance til en fiskekutter, som havde været i kollision med en anden kutter, som sank. Samme aften blev torpedobåden HAVKATTEN beordret til at undersøge og rapportere, hvad 6 øst-tyske minestrygere foretog sig 15 sømil syd for Anholt.

Torsdag den 23. marts var der inspektion af Chefen for Søværnet på Holmen. Inspektionen blev ledet af KD E.V. Jørgensen. Programmet for sejladsen under inspektionen måtte ændres, dels på grund af vejret, (NW 6-8), og dels på grund af en melding fra en DC 9 pilot, der under landing til Kastrup havde observeret et vrak med en person om bord. Området omkring positionen blev afsøgt, men med negativt resultat.

Efter påske er der et par dage "lyntræning" for torpedobåden GLENTENs besætning, hvorefter divisionens tre både indgår på lige fod med de øvrige torpedobåde i eskadrens øvelsesvirksomhed. (TBD 112)

Engelske soldater på Langelandsfort

Engelske soldaters påskeorlov er væsentlig kortere end danskes. Den rækker kun fra Langfredag til 2. Påskedag. Og når enheder er udstationeret til øvelsesområder, er det kun gifte soldater, der får frirejse til garnisonen. Ungkarlene bliver under sådanne orlogsperioder sendt på "Adventure Training", det vil sige, det er op til officererne at arrangere et passende, helst billigt udflugts- og underholdningsprogram.

2 batterichefer fra Royal Artillery's 24. regiment udstationeret til øvelsesterrænet ved Lüneburg gik før påske sammen på jagt efter muligheder for påskens "Adventure Training". Under deres søgen kom de til Langeland og fandt her frem til chefen for Langelandsfort.

Resultatet blev, at 31 soldater Langfredag kom med færgen fra Kiel til Bagenkop og blev indkvarteret på fortet, hvor et "Adventure-Program" ventede dem. Det omfattede fodboldkamp mod hold fra fortet, sejlsads i det skønneste forårsvejr med bevogtningsfartøjet ROTA, rundvisning på fortet, udflugt til Svendborgs natteliv, påskegudstjeneste, besøg på en bondegård og rundtur på Langeland.

Sidste aften deltog soldaterne i et bal med den lokale befolkning, og selv om rygter om de mange ungmænd nok havde fået ekstra mange unge piger til at møde frem, sørgede englænderne for, at bankevarmere den aften var et ukendt begreb.

Da styrken 2. Påskedag påny sejlede tilbage til den ventende teltlejr på Lüneburg Hede, gav alle udtryk for deres begejstring og taknemmelighed over opholdet, og mange lovede, at de senere privat ville komme til Danmark og holde ferie. (LFT)

Langvarig redningsoperation

Den sovjetiske atomdrevne undervandsbåd, der den 25. februar kom i vanskeligheder 600 sømil NE for New Foundland, er nu langt om længe nået til hjemlige farvande. Bjærgningen af den 3.500 t ubåd udstyret med interkontinentale raketter varede i fem uger. I operationen, der er den største i Sovjetflådens historie, deltog 2 slæbebåde eskorteret af en helikopter-carrier, en missil-destroyer, to krydsere og et ubådsdepotskib.

Den havarerede ubåd skal nu underkastes et gennemgribende eftersyn i en hvidehavshavn.

Indland kort

Flåderadio Grønnedal havde i fjor 122.600 ekspeditioner svarende til 335 pr. døgn året rundt. Televærkstedets teknikere har samtidig ydet hjælp til civile og militære skibe i 1.740 mandtimer. Begge områder har til Chefen for Søværnet fremsat forslag om opnormering.

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole i Frederikshavn har udnævnt de to første kvindelige sergenter, Lise Lotte Munch og Lill-May Didriksen. De tiltræder nu tjeneste i Avderød.

I denne vinter har Flådestation Grønnedal haft 12 orkaner, hvor vindstyrken har været større end 12. I fjeldene ved forsvarsområdet i Thule er der målt en vindhastighed på 202 knob.

På grund af de mange narkotika-tyverier har Marinehjemmeværnet nu udtaget morfinen af gummiredningsflåderne. De nye redningsflåder bærer tydelig afmærkning om, at de ikke indeholder narkotika.

Søværnets Eksercerskole har 11., 12. og 13.april holdt en overlevelsesevelse for daksbesætninger. Der deltog et halvt hundrede mand og helikopter fra eskadrille 722.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENs helikopter har på Myggenæs hentet to drenge på 12 og 15 år, der var blevet alvorligt kvæstet under et stenscred. De blev bragt til Thorshavn sygehus.

Den norske Sjøforsvarets Stabskole aflagde den 12.april studiebesøg hos Forsvarsakademiet. Eleverne blev orienteret om Søværnets organisation, styrker og bybygningsplaner.

Udland kort

Det norske forsvar har til Stortinget udarbejdet en rapport om Sovjets strategi i Nordatlanten. Det oplyses, at Ishavsflåden nu tæller 100.000 mand, 500 skibe og 170 ubåde, mens Østersøflåden har godt 700 skibe.

Den amerikanske forsvarsminister Melvin Laird oplyser, at den amerikanske flåde snart vil få sin første kvindelige admiral. Han tilføjede, at det endnu er for tidligt at give nærmere enkeltheder.

En sag, der var stemplet "Hemmelig" er forsvundet om bord i et svensk orlogsskib. Der rejses nu tiltale mod chefen for tjenestefejl. Trods omfattende eftersøgninger har det ikke været muligt at finde sagen.

I de sidste tre år har det norske forsvar anskaffet materiel for 1,8 milliarder norske kroner. Halvdelen er leveret af norsk industri. En stor del af de udenlandske anskaffelser har været betinget af modkøb i Norge.

Det amerikanske ammunitionsskib RICHARD MONTGOMERY, der sank i 1944 ud for Sheerness i Themsens munding er nu brudt sammen og lasten spredes i området. Efter at fiskerne har fået bomber og granater i garnet, er der nu indført fast afpatruljering på stedet.

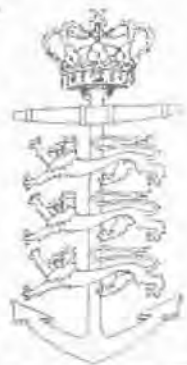
To kuttere fra Ystad, der slæbte et bundtrawl imellem sig, fik midtvejs mellem Skåne og Bornholm en ubåd i garnet. Kutterne blev slæbt baglæns et stykke tid, før garnet sprængtes. Ubådens nationalitet kendes ikke.

Det nye hollandske forskningsfartøj AURELIA er blevet bortvist fra Egersund i Norge, fordi der ikke - som krævet for alle statsskibe - var søgt om tilladelse til at anløbe norsk havn. AURELIA arbejder bl.a. med havbundsundersøgelser.

Den sovjetiske handelsflåde vil indtil 1975 få en tilgang på ca. 500 nye skibe fra 23.000 til 80.000 t. Desuden vil de første sovjetiske byggede supertankere på 150.000 t blive færdige i perioden.

E. Jørgensen
Kommandør

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Den menige uniform er fra 1857

Som nævnt i Søværnsorientering er der iværksat forsøg i den engelske marine for at finde frem til en mere hensigtsmæssig uniform end den, der indførtes for menigt personel i 1857. I den forbindelse har Marinestabens historiske Sektion givet nogle oplysninger om uniformen for værnepligtige i det danske Søværn.

Uniform for de indkaldte menige (de indrullerede) var et ret ukendt begreb indtil midten af 1800-tallet. Det var før den tid overladt til den enkelte selv at sørge for sin beklædning, og der stilledes ingen krav om, at munderingsgenstandene skulle være ensartede og af reglementeret model. 1789 blev det fastsat, hvad hver af de indkaldte skulle være forsynet med under tjeneste til søs, og det anførtes, at de medførte munderingsgenstande skulle være nye "eller ej for meget slidte. Med Hensyn til Facon og Kulør kan det være ligegyldigt". 50 år senere, 1838, fastsatte Admiralitets-Collegiet nye og mere omfattende bestemmelser for de klædningsstykker en indrulleret matros skulle være i besiddelse af, men endnu var der intet krav om ensartethed. Man var dog kommet så langt, at man anførte, at trøje og benklæder helst skulle være blå.

Når et orlogsskib skulle på togt, mødte der nogle husekræmmere om bord, hos hvem de af besætningen, der ikke havde den nødvendige udrust-

ning, kunne købe, hvad de manglede. Det drejede sig om stortrøjer, skjorter, huer o.l. De indrullerede har på den tid udgjort en broget forsamling, og det var umuligt at få skibenes landlovsgaster til at se nogenlunde ordentlige ud i tøjet. Nogle havde lyse, andre mørke skjorter, nogle havde blå stortrøjer, andre grønne.

I 1857 fastsatte Marineministeriet, at visse af de beklædningsgenstande, de værnepligtige skulle være forsynet med, skulle have et ensartet og reglementeret udseende. Der blev fremstillet modeller af disse genstande, som blev udlagt hos udskrivningscheferne, således at de indkaldte, inden de mødte til tjeneste, kunne anskaffe sig det fornødne. Det drejede sig om klædestrøjer, skjortekraver og huer. Disse genstande skulle fremtidig være blå. Da det i 1857 således er første gang, der stilles krav om ensartede og reglementerede munderingsgenstande, må det være berettiget at mene, at en egentlig uniform indførtes for værnepligtige dette år - altså samtidig som i den engelske marine.

Der foreligger ingen nærmere oplysninger om udseendet af de approberede beklædningsgenstande, men et billede af en værnepligtig fra 1858 viser, hvordan de har set ud. Busseronne og benklæder havde nærlig samme udseende som i dag, og den blå krave var forsynet med 3 hvide striber. Også huen lignede den nutidige i facon. Når folkene mødte om bord fik de udleveret huebånd og en rød/hvid kokarde. Huebåndene, der var forsynet med skibets navn, syedes på huen, således at de frie ender hang ned ad nakken. Skikken at bære huebånd med skibets navn er antagelig opstået i 1840-erne. I 1847 bestemte Collegiet, at huebånd til besætningerne fremtidig skulle udleveres for kgl. regning i stedet for som hidtil at betales af mandskabet. Fra 1909 ophørte man med at bære båndets frie ender ned ad nakken.

Kokarden, der anbragtes foran i pulden, synes omkring 1860 at være flyttet til huens højre side. Oven i huen var en blå pompom, således som det stadig bruges af Georg-Stage-drenge. Med hensyn til de 3 hvide striber på kraven skal bemærkes, at de ikke, som det tit omtales, var indført i den engelske marine som et minde om Nelson's 3 store sejre: Aboukir, København og Trafalgar. Der er ingen basis for denne antagelse, og striberne har ingen historisk baggrund. Det sorte slips, som bruges i dag, har efter billeder at dømme, været i brug allerede i 1858, omend i en anden form, idet det blev bundet i en knude med løsthængende ender. I de omtalte bestemmelser fra 1838 nævnes 2 halstørklæder, som utvivlsomt er

forgængerer for det nutidige slips. Sådanne tørklæder blev båret om halsen af alle søfolk og har også været brugt til at binde om hovedet for at holde på håret under arbejde om bord. Deres oprindelse har intet med Nelsons begravelse at gøre, som det undertiden hævdes. De er betydelig ældre.

Bestræbelserne for at gøre munderingen mere ensartet fortsatte, og 1862 approberedes et beklædningsreglement for de såkaldte værnepligtige marineartillerister, der var bestemt til at gøre tjeneste som vagtmandskab på Orlogsværftet. Reglementet omfattede ikke de værnepligtige, der udkommanderedes med skibene. Marineartilleristernes mundering bestod af stortrøje, benklæder og skjorte, hvor krave og håndlinning var af blåt lærred med hvide striber. Som hovedbeklædning havde de rund blank hat med bred skygge og opadbøjet kant. Denne hat bortfaldt 1871.

Et egentligt uniformsreglement for alle værnepligtige approberedes 1870 og samtidig oprettedes Orlogsværftets Beklædningsmagasin, der herefter skulle forsyne det indkaldte mandskab med reglementerede munderingsgenstande.

Som et kuriosum skal nævnes, at der til besætningen i krydserkorvetten VALKYRIEN under dennes togt til Østasien 1899-1900 var udleveret en ganske særlig hovedbeklædning. Det var en stråhat efter engelsk model med bred skygge og opadbøjet kant. Den var forsynet med hvidt hueovertræk og blev båret under landlov. Et eksemplar af denne hat findes på Museumsmagasinet på Flådestation København.

I hovedsagen forblev de værnepligtiges uniform uændret til ca. 1929, hvor man indførte den engelske model med snæver, nedhængende busseronne og vide benklæder. Samtidig bortfaldt de tidligere brugte blå- og hvidstribede undertrøjer de såkaldte "tigerskind" og erstattedes af en hvid undertrøje med blå kant i halsudskæringen. (HIS)

Oprettelse af samarbejdsudvalg

På grundlag af det nylig udsendte cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner har Forsvarsministeriet meddelt, at der efter drøftelser mellem Forsvarskommandoen og værnsscheferne indledningsvis vil blive oprettet et samarbejdsudvalg (hovedudvalg) i Forsvarskommandoen omfattende de herunder hørende værn og korps m.v. Der påregnes optaget drøftelser med de berørte personelor-

ganisationer om den videre udbygning af samarbejdsordningen, herunder koordinering af ordningen med lov om samarbejdsregler i forsvaret.

(MST)

Minestryger til søopmåling

På grundlag af de erfaringer, der er indhøstet ved den forsøgsvise anvendelse af minestrygeren GULDBORGSUND til søopmålingsopgaver, har Søværnets Materielkommando indstillet til Forsvarskommandoen, at 2. fase af ændringsarbejderne iværksættes, således at fartøjet i formålstjenlig stand kan være klar til den forestående sæson. Ændringerne vil ikke hindre kravet om, at konvertering til minestryger skal kunne foretages i løbet af få timer.

Forsvarskommandoen har givet bemyndigelse og har samtidig meddelt, at de med GULDBORGSUNDS indretning til søopmåling forbundne udgifter skal afholdes over det ordinære militære driftsbudget. Den samlede udgift anslås til 285.000 kr. fordelt med 160.000 kr. i indeværende og resten i det kommende finansår.

(MST)

Grønlandske elever på VÆDDEREN

Inden inspektionsskibet VÆDDERENS afgang fra grønlandske farvande arrangeredes i forbindelse med week-end i Godthåb en sejlads for 17 elever fra skipperskolen og 12 elever fra seminariet i Godthåb.

Begge hold var ledsaget af lærere, der sammen med eleverne fik en rundvisning og orientering i skibet under 3 timers sejlads i Godthåbsfjorden. Efter besøget har skibet modtaget skolernes tak med opfordring til at gentage arrangementer af denne art under inspektionsskibets ophold ved Grønland.

På hjemrejsen fra Grønland afvikledes iøvrigt afsluttende prøve for 10 menige, der under togtet har modtaget fritidsundervisning ombord til duelighedsbevis i sejlads. Alle bestod prøven med godt resultat.

(VDRN)

Indland kort

Den vesttyske marine har inviteret Søværnets Frømandskorps til en

fællesøvelse i Egernfærde fra 31. juli til 11. august. Den danske deltagelse bliver en halv snes mand.

Chefen for Søværnet ved stabschefen, kommandør E.V.Jørgensen, inspicerer fregatten HERLUF TROLLE den 16. maj. Inspektionen finder sted i Sundets nordlige og Kattegats sydlige del.

Forsvarskommandoen vil nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på rationalisering af udbetalingsprocedurerne vedrørende kostpenge og løn til daglønnet personel. I gruppen indgår bl.a. en repræsentant for en flådestations økonomi- og sekretariatsafdeling.

Maskinarbejder Poul Nielsen ved Værkstedsområde København har fået en præmie til en værdi af 400 kr. for et rationaliseringsforslag. Det er en ny knast til igangsætningsbolt på torpedorør.

Grønlands Kommando har udarbejdet en rapport om forsøgene med nødsendere i inspektionskutterne MALLEMUKKEN og MAAGEN i februar. Resultaterne skal nu vurderes af Søværnets Materielkommando.

Chefen for den svenske marine, viceadmiral B.G.G.Lundvall, besøger Chefen for Søværnet 15.-18. maj. Den svenske gæst orienteres i Marine-staben og besøger bl.a. Marinestation Sjællands Odde, Søværnets operative Kommando og enkelte skibe.

Grønlands Landsråd har anmodet Grønlands Kommando om at intensivere fiskeriinspektionen ved Disko, da udlændinge formodes at drive ulovlig hvalfangst. Kommandoen har til hensigt at stationere et orlogsfartøj i området i sommer.

12 elektromekanikere har fået svendebrev ved en højtidelighed på Søværnets Værkstedsskole. Svendebrevene blev overrakt af Søværnets Våbeninspektør, og stabschefen ved Chefen for Søværnet, kommandør E.V.Jørgensen lykønskede. Desuden har 12 elektronikmekanikere og 12 skruestikarbejdere fået svendebrev.

Udland kort

En fransk trawler fik for nylig den franske ubåd DAPHNE, 800 t, i nettet ud for den engelske kyst. Ubådens tårn blev så svært beskadiget, at den måtte gå til værft i L'orient.

Et norsk regeringsudvalg foreslår, at værnepligtsalderen sænkes fra 20 til 19 år. Udvalget mener, at det vil betyde en række økonomiske, uddannelses- og arbejdsmæssige fordele både for de indkaldte og for staten.

De 12 mand, der var besætningen på den sovjetiske isflagestation, Nordpol 16, er blevet fløjet til Leningrad. De blev taget op 500 km fra Canada efter at være drevet 1600 km fra den sovjetiske kyst. Efter 1500 døgn var isflagen begyndt at smuldre.

I juni holdes på Flensborg Fjord for tredje gang regattaen om de vesttyske kommandørers vandrepræmier. Der deltager 34 sejlbåde fra den vesttyske flåde.

Bofors Værksted-division har bebudet, at man fra august må afskedige 130 mand af de 2.250 ansatte. Årsagen er bl.a. Sveriges begrænsninger i eksporten af forsvarsmateriel. Det medførte, at Bofors måtte annullere en ordre på luftværnskanoner til Indien under krigen med Pakistan.

I anledning af Ethiopiens årsdag har der været et større flådebesøg i havnebyen Massawa. Der deltog orlogsskibe fra USA, England, Sovjet, Sudan og Etiopien. Repræsentanter for skibene overværede bl.a., at et nyt hold søkadetter fik deres officersudnævnelse af kejser Haile Selassie.

Der er søsat en ny Type 21-fregat til den engelske flåde. Det er ANTELOPE, 2.500 t, der bl.a. er udstyret med Seacat-missiler. Den næste bliver ACTIVE, der søsættes om et årstid.

Flådens mærkedage

Den 20. april er det 250 år siden, at bespisningsreglementet for første gang blev gjort tilgængelig for besætningen, idet bespisnings-

reglementet derefter skulle ophænges på stormasten i ethvert orlogsskib.

Den 7. maj er det 35 år siden, at kystflåden blev udskilt fra Flådestationen. Kommandør P.Ipsen var den første, der besatte stillingen som stationschef ved Flådestation København.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Halvanden helikopter i luften ----

Under en træningsflyvning for nylig over Arresøen skete der et mindre havari på Alouette 071, idet flyet under udførelse af en såkaldt "Full stop autorotation" fra "hover" berørte vandoverfladen med halen. Umiddelbart blev der foretaget en sikkerhedslanding på græsarealet ved havnen i Avderød for inspektion af flyet. Det viste sig, at samtlige halerotorblade var deformerede. Teknisk kontrol i Værløse blev underrettet, så en nærmere teknisk inspektion kunne gennemføres til vurdering af skadens omfang.

Efter teknisk kontrols anvisninger blev det besluttet, at flyet skulle transporteres til Værløse ad landevejen, så en opmåling af

hale og udskiftning af komponenter kunne foretages på flyvestationen. En blokvogn og en S-61 Sikorsky blev afsendt fra Værløse. I første omgang skønnede flyvestationens M-afdeling, at man uden problemer kunne løfte Alouetten fra havnen til eksercerpladsen med S-61'en og her placere den direkte på blokvognen. Før dette forsøg blev hovedrotorblade og hale afmonteret.

Det viste sig imidlertid, at en sådan "slingflyvning" ikke kunne gennemføres på betryggende vis, idet ø71 straks efter, at den var fri af jorden, begyndte at rotere kraftigt. Denne fremgangsmåde blev stoppet og yderligere forsøg opgivet, indtil blokvognen kunne parkeres i umiddelbar nærhed af havaristen.

Den følgende dag lykkedes det at køre blokvognen op ved siden af Alouetten, så løftet kun skulle gennemføres over en afstand på 30 meter. Det gennemførtes uden problemer, idet man fra jorden forhindrede Alouetten i at rotere ved hjælp af fire stropper fastgjort til flyet. Alouetten blev derefter klodset op med skibsbukke, så hjemtransporten kunne gennemføres uden problemer af interesse for andre end udøvere af motorcross, skovhuggere og flyttemænd.

Erfaringerne efter den gennemførte slingflyvning viser, at en sådan indtil videre ikke kan anbefales over større afstande end nogle ganske få meter. Søværnets Flyvetjeneste vil imidlertid snarest søge indhentet oplysninger ved Alouettefabrikken Sud Aviation, således at regulær slingflyvning kan udføres, hvis det skulle blive nødvendigt.

Flyvetjenesten har takket Søværnets Eksercerskole for den velvilje og assistance, skolen ydede under bjærgningen.

(SVF)

To NATO - øvelser igang

I perioden 18. april - 14.maj holdes den årlige NATO-øvelse BOLD DAME. Øvelsen finder sted i norske, danske og vesttyske farvande og er hovedsagelig en motortorpedobådsøvelse. Der deltager motortorpedobåde fra Vesttyskland og Norge og fra dansk side deltager Torpedobådseskadren. Foruden flådestyrker deltager flystyrker fra England, Vesttyskland, Norge og Danmark.

Øvelsen er under ledelse af "Commander Allied Naval Forces South Norway".

I perioden 24. april - 6.maj holdes NATO-flådeøvelsen BRIGHT HORIZON.

Øvelsen finder sted i norske farvande og er også under ledelse af "Commander Allied Naval Forces South Norway". Foruden flåde og flydeltagelse fra Vesttyskland og Norge deltager fra dansk side korvetterne FLORA og BELLONA samt undervandsbådene NARHVALEN, DELFINEN og TUMLEREN. (SOK)

Strømmåling i Kattegat

Som et led i det nordiske samarbejde om oceanografi har Universitetets Institut for fysisk Oceanografi i København og Geofysisk Institut ved universitetet i Bergen indledt en række undersøgelser af vekselvirkningen mellem det baltiske vand og de dybereliggende vandmasser i Kattegat.

Som et led i undersøgelserne vil der blive foretaget en række strømmålinger på Store Middelgrund omtrent midtvejs mellem Anholt og Hallands Våderø. Strømmålinger udføres dels ved hjælp af forankrede bøjer, dels fra en fritstående mast. Det norske forskningsfartøj HELLAND-HANSEN vil samtidig foretage hydrografiske undersøgelser i området. Skibet anløber København i forbindelse med arbejdet, der ventes afsluttet i begyndelsen af maj.

Under rejsningen af den oceanografisk-meteorologiske platform og mast på Store Middelgrund var orlogskutteren Y 343 stillet til rådighed som afviserfartøj. (MST)

NARHVALEN i avanceret øvelse

Efter neddykket forlægning fra Helsingør til Edinburgh har undervandsbåden NARHVALEN deltaget i "Joint Maritime Course", et kursus, der ledes af Royal Navy og Royal Air Force fra Turnhouse ved Edinburgh.

Hensigten med dette kursus er generelt at give skibe og fly speciel træning i det samarbejde, der er nødvendigt i områder med en flersidet trussel. Kurset er meget intensivt, så egentlige velfærdsarrangementer for besætningen blev der ikke levnet tid til.

De første dage benyttedes til en teoretisk gennemgang af mange af de faktorer, der spiller ind i moderne søkrigsførelse. Sidste del bestod af en større øvelse i området mellem Færøerne og Shetlandsøerne. Denne øvelse viste sig at blive den mest taktisk betonedede, undervandsbåden NARHVALEN har deltaget i. Der forekom bl.a. lange og meget hur-

tige snorkelforlægninger gennem farvandsområder med en massiv trussel fra anti-ubådsfly og overfladeskibe.

Foruden undervandsbåden NARHVALEN deltog ubåde fra England, Holland og Portugal. For undervandsbåden NARHVALENS vedkommende viste det sig, at bådens hurtige manøvreegenskaber og dens ringe størrelse gav modparten specielle problemer.

Efter øvelsen kunne undervandsbåden NARHVALEN begynde den neddykkede forlægning hjemover med et godt udbytte fra en meget interessant øvelse.
(NARH)

700 besøgte BELLONA i Kolding

Korvetten BELLONA aflagde i perioden 7.-10.april besøg i skibets adoptionsby Kolding. Det var korvettens første besøg i byen efter det egentlige adoptionsbesøg i 1968.

Korvetten ankom til Kolding fredag 7.april kl.1200 og blev ved passage af havnemolerne hilst med en salut fra sejlsportsforeningen. Salutten blev besvaret med 3 skud fra korvetten BELLONA. Så snart korvetten var fortojet, blev der budt velkommen af en delegation fra Kolding by og marineforeningen med borgmesteren i spidsen.

Der var udarbejdet et interessant og underholdende program for skibets besætning, herunder bryggeribesøg fredag eftermiddag samt be-
spisning og dans i Marineforeningen fredag aften. Lørdagens program var domineret af en frokost i sejlsportsforeningen, arrangeret af Kolding by, hvorunder en talsmand fra den menige besætning i en kort tale takkede for det glimrende arrangement og den venlighed besætningen havde mødt i adoptionsbyen.

Korvetten afholdt fredag aften reception om bord, og lørdag aften blev der givet middag for gæster fra byen. Lørdag og søndag eftermiddag var der offentligt besøg om bord, og der kom i alt ca. 700 besøgende og besøgte skibet.

Besøget var yderst vellykket, besætningen blev overalt mødt med en venlighed, interesse og positivitet, som må betegnes som enestående.

(BELL)

Indland kort

Søværnet har modtaget en bjærgeløn på 1640 kr. til det månedslønnede personel på bevogtningsfartøjet NEPTUN, der i fjor bjærgede en redningsbåd tilhørende et vesttysk skib.

Grønlands Kommando har anmodet Fregateskadren om, at der gives besætningerne i inspektionsskibene en orientering om grønlandske samfundsforhold, inden skibene sejler fra Danmark. Kommandoen foreslår, at den evt. gives af Danmarks Lærerhøjskole eller Institutet for Eskimologi.

En orlogskutter af Ø-klassen skal i forbindelse med den almindelige overvågningstjeneste ledsage vikingeskibet SEBBE ALS frem og tilbage over Skagerak 15.-26.juni. Kutteren har i øvrigt intet med togtet at gøre.

To søofficerer optages på det kommende Stabskursus for Flyvevåbnet. Det er en forsøgsvis udveksling af elever svarende til den udveksling, der finder sted med det norske stabskursus.

4.Fregatdivision inspiceres den 23. maj af våbeninspektøren, kommandørkaptajn O.Felding på Chefen for Søværnets vegne. Inspektionen finder sted i Kattegats sydlige del.

De polske skoleskibe NAVIGATOR og AZYMUT er vendt tilbage til Stettin efter afsluttet togt i danske farvande. Der er 13 kadetter i hvert skib. De har bl.a. besøgt København, Nakskov, Helsingør og Ålborg.

Det vesttyske fiskerihjælpeskib POSEIDON er ankommet til Grønland for afløsning af fiskerihjælpeskibet FRITHJOF, der har gjort tjeneste ved Grønland og New Foundland siden jul.

Udland kort

Israel bygger nu selv 6 missilbåde, en forbedret version af den franske CHERBOURG-klasse. De skal være 10 m længere og udstyres bl.a. med Gabrielle-missiler.

En hollandsk flådeøvelse - Spinning Nud - med deltagelse af norske, belgiske og vesttyske enheder er afsluttet i Nordseen. Den blev ledet af den hollandske kontreadmiral B.Veldkamp.

I Murmansk har man installeret en regnemaskine, som kontrollerer hele den nordlige fiskerflåde. Alle skibe sender dagligt rapporter til maskinen, og på grundlag heraf udarbejdes detaljerede instruktioner for de enkelte fartøjer. Et lignende system er under opbygning i Sortehavet.

Det tidligere engelske ubåds-depotskib FORTH er blevet omdøbt til DEFIANCE. Det skal være permanent værkstedsskib i Devonport og hjemsted for den nye "Second Submarine Squadron", indtil dennes base er fuldt udbygget.

Det sovjetiske forskningsskib MIKHAIL LOMONOSOV er fra Sevastopol på vej til Atlanterhavet, hvor det i fire måneder skal foretage en bredt anlagt serie videnskabelige undersøgelser.

På den britiske marines laboratorier i Gosport afprøves for tiden modellen til en ny ubåd og en ny fregat. Forsøgsbassinet er 122 m langt, 61 m bredt og 5,5 m dybt. Modellerne er 3-4 meter lange.

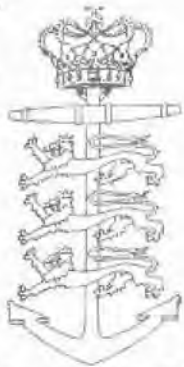
ANZUK, den nye kombinerede flådestyrke af enheder fra Australien, New Zealand og Storbritanien, har haft besøg af Dronning Elizabeth og Hertugen af Edinburg. Det skete i Singapore, der er styrkens basehavn.

E B

E.V. Jørgensen
Kommandør

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Vellykket besøg i Kristianssand

Under fregatten HERLUF TROLLE's afsluttende togt inden hjemsendelse af den "gamle" besætning aflagde skibet i dagene 7.-10.april uofficielt besøg i Kristianssand.

Lørdag den 8. april om formiddagen afmarcherede et honnørkompagni til mindesmærket for de faldne danske søfolk under slaget ved Helgoland, hvor chefen for fregatten, kommandørkaptajn O.Westergård, nedlagde en krans.

Fra norsk side var der under opholdet arrangeret to busture i byen og dens omegn, ligesom der søndag den 9. var arrangeret skitur i fjeldene ved Lauvåsheia i Hægeland, ca. 43 km. nord for Kristianssand. Den norske marine leverede det nødvendige skiudstyr samt stillede en erfaren instruktør til rådighed.

Da det var sidst på vintersportssæsonen i Sørlandet, var man en smule skeptisk, hvorvidt arrangementet lod sig gennemføre, men det lykkedes dog at finde et sted med sne. Værdien af instruktørens råd og tips skal man selvfølgelig ikke undervurdere, men vi danskere har trods alt vor helt specielle opfattelse af, hvordan den ædle skisport skal udføres. Med vanlig dødsforagt kastede man sig ud fra bakkens top og beskrev undervejs til målet de mærkeligste stillinger i luften, alt imedens man efterlod de besynderligste aftegninger i sneen.

Dette til trods kunne skaderne efter en vellykket tur opgøres til kun én knækket skistav og en gennemhullet støvle.

Inden skibets afgang fra byen blev der fra myndighedernes side givet udtryk for glæde over besøget og besætningens gode opførsel under dens farten i byen. (HRTR)

LOUGEN som permanent dykkerskoleskib?

I tilslutning til generalrapport for minelæggeren LOUGEN er der fremsat forslag om at indrette skibet som permanent dykkerskoleskib. Våbenskolens Dykkerkursus Nyholm har i et notat til Marinestaben underbygget forslaget, idet forskellige muligheder for løsning af dykkerskoleskibsproblemet fremføres.

For at tilgodese dykkeruddannelsen bedst muligt, er der meget, der taler for et fast dykkerskib. Grundlaget for beslutning om en indstilling herom er dog ikke ganske tilstede, hvorfor Chefen for Søværnet har til hensigt at nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af Marinestaben, Søværnets operative Kommando, Søværnets Materielkommando og Søværnets Våbeninspektør.

Arbejdsgruppen skal vurdere minelæggerens materielle tilstand, herunder skibets maximale levetid og opstille et budget for etablering af minelæggeren LOUGEN som dykkerskib omfattende en væsentlig forbedring af beboelsesforholdene. Desuden skal der gives en vurdering af eftersynsbehov i resterende levetid, konsekvenser for andet fartøjsmateriel til dykkeruddannelse og en samlet vurdering af uddannelsen og personelmæssige forhold. (MST)

29 minør -udrykninger

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i januar kvartal haft 17 udrykninger. 10 var efter farlige og 7 efter ufarlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet 2 hornminer, 4 trotyllegemer, 3 sprængblyanter, 3 røgbøjer, 2 nødraketter, 1 radiobøje, 4 topplader til mineankre, 1 tom mineskal og en uidentificeret genstand. Personellet har kørt 2501 km, sejlet med orlogskutter og brugt 94 mandtimer.

Minedepot Dråbys mineuskadeliggørelseshold har i samme periode haft 12 udrykninger. De har bl.a. omfattet uskadeliggørelse eller hjemtagelse af 4 markeringsblus, 3 ubådssignaler, 1 kemisk brandslukker, 1 sonarbøje, 1 oliefilter, 1 kasse nytårsfyrværkeri, 12 nødraketter, 2 kanonslag, 1 håndgranat, 1 reflektor, 1 75mm granat, 1 37mm granat, 2 geværgranater, 1 90mm mortargranat og 600 stk. håndvåbenammunition. Holdet har desuden deltaget i eftersøgning af formodet dybdebombe. Under udrykningerne er der kørt 1623 km, sejlet med orlogskutter og brugt 243 mandtimer. (FLS FRH)

Nyt fra Uniformsudvalget

Fra USA er modtaget meddelelse om afskaffelse af khakiuniform fra 1973. Der vil således ikke længere være behov for denne uniform for personel, der gør tjeneste ved udenlandske stabe m.v., hvorfor den påregnes afskaffet fra samme tidspunkt som den udgår af det amerikanske uniformssystem.

I samarbejde med Undervandsbådseskadren afprøves for tiden forskellige dragter til beskyttelse af tårnpersonel under overfladesejlds. I forsøget indgår dels en inderdragt til bering under Søværnets kampuniformssystem, - dels en af det norske søværn udviklet overtræksdragt. Repræsentanter for Søværnets Uniformsudvalg har for nylig foretaget dagssejlds med undervandsbåden SPRINGEREN for på nærmeste hold at følge forsøget.

Forslag til midlertidige bestemmelser for iklædning af kvindeligt stampersonel er fremsendt til Forsvarskommandoen. Norm for og sammensætning af beklædningen m.v. vil efter en prøvetid på 12 måneder blive

taget op til revurdering med henblik på fastsættelse af endelige ikklædningsbestemmelser.

Chefen for Søværnet har godkendt, at der fremtidig kan bæres ordensbånd i forbindelse med de nye sommeruniformer. Da sommeruniformernes lette stof ikke tillader bæring af ordensbånd på plade med sikkerhedsnål, har Søværnets Uniformsudvalg henvist til et amerikansk fastgørelsessystem, hvorefter ordensbåndet vil kunne fastgøres ved hjælp af nåle og modhage-knapper på indersiden af skjorten/undertøjet. - Dette system vil kunne anskaffes hos firma Mørch M.V.&Søns Eftf. Peder Skramsgade 3, København. (SUU)

Indland kort

Grønlands Kommando og Grønlands Fiskeriundersøgelser skal føre tilsyn med, at de selskaber, der har fået tilladelse til at søge efter olie og gas langs Grønlands vestkyst, overholder betingelserne. En officer i hvert inspektionsskib får særlig instruks herom.

Der skal udarbejdes en norm-bog, der skal danne grundlag for tilrettelæggelsen af en rationel anskaffelse og fornyelse af undervisningsmateriel. Derfor skal der foretages en optælling af tjenestestedernes uddannelsesmateriel.

I fjor havde Torpedobådseskadrens personel i gennemsnit følgende sygedage: Officerer 2 dage, Sergentgruppen 8, Konstabelgruppen 14 og værnepligtige 3 dage.

Hvis storisen gør det muligt, vil den franske fregat COMMANDANT BOURDAIS i sommer aflægge besøg på Flådestation Grønødal. Fregatten har siden kommandohejsningen i 1963 været fiskeristøtteskib ved Grønland og Færøerne.

Søværnets Eksercerskole har holdt en vellykket forældredag med 1100 besøgende. Tamburkorpset underholdt og der var stort besøg på Søværnets udstilling og til de oplysende film om NATO og FN.

Den amerikanske ambassadør Russel og chefen for MAAG NAVAL Section i Danmark, captain Esthelman, aflagde den 3.maj besøg på Flådestation Korsør. Også Forsvarsakademiets Stabskursus har været på besøg.

På et møde i Søsportens Sikkerhedsråd, hvori også Søværnet er repræsenteret, blev det oplyst, at der i fjor omkom 52 mennesker ved søsport herhjemme. Det var 15 flere end året før.

Fra 13. til 17. maj får København besøg af den britiske "Tenth Mine Countermeasures Squadron". Der deltager minelæggeren ABDIEL og 10 minestrygere af TON-klassen. Besætningerne tæller ca. 500 mand.

Flådestation Frederikshavn har sammen med Region I holdt en lokal-forsvarsevelse "Dark Monkey". Der deltog desuden styrker fra de to andre værn, Hjemmeværnet og Luftmeldetjenesten, i alt ca. 1000 mand. Øvelsen holdtes i Frederikshavn-Skagenområdet.

Isbryderen ELBJØRN, der i sommer skal bruges til søopmåling, har højst kommando med orlogskaptajn P.E.Mosbech som chef. Skibet skal navnlig arbejde i Storebælt og ved Sjællands Odde.

Udland kort

Der er stigende tilgang af frivillige til Royal Navy. I sidste kvartal i fjor meldte 2677 frivillige sig mod 1784 i samme kvartal året før. Også hæren har stigende tilgang, mens Royal Air Forces tal ikke kan sammenlignes på grund af den skete reducere på 37 %.

Sovjetiske kartografer har udarbejdet et Oceanatlas på 300 kortblade, der viser bundrelieffer, magnetfelter, energi- og vandudveksling samt klimatiske, astronomiske og hydrografiske forhold overalt i verden.

Det norske forsvarsministerium vil snart fremlægge en redegørelse om politisk virksomhed i forsvaret. Det sker på baggrund af en forespørgsel i Stortinget, om det var rimeligt, at et tjenestested har nægtet værnepligtige at danne en studiekreds om Fællesmarkedet.

En helikopter fra Royal Navy har på kanaløen Sark reddet en kostbar hest, der var styrtet ned i en dyb og utilgængelig klippespalte. Hesten fik en bedøvende indsprøjtning og blev derefter trukket op i et svært net.

Franske fiskere har fundet adskillige radiosonder med minisendere ud for Cherbourg. De sættes i forbindelse med et nyligt ophold af en sovjetisk fiskerflåde. Det er i dette område den nye franske atomubåd LE TERRIBLE skal på prøvesejladser.

Et nyt passagerskib MIKHAIL LERMONTOV med plads til 700 passagerer er blevet afleveret fra værftet i Wismar i DDR til det sovjetiske Østersørederi. Skibet er det sidste i den såkaldte "digter-klasse". Det får hjemsted i Tallinn.

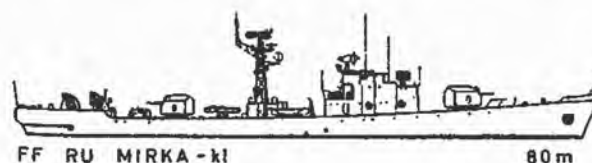
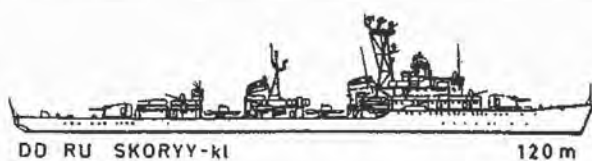
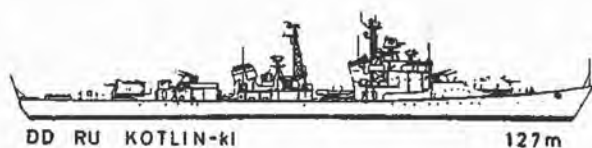
Den islandske kystvagt skærper inspektionstjenesten. Der er netop købt et Fokker Friendship-fly og et hold piloter er til uddannelse hos Icelandair. Det overvejes også at købe to skibsstationerede helikoptere.

Det svenske forsvars rationaliseringsinstitut siger i en redegørelse til Rigsdagens revisorer, at det ikke vil give nogen større økonomisk gevinst at slå de tre værnstabe sammen med forsvarsstaben. Revisorerne mener, at en sådan samling kan spare 17 mil. sv.kr. om året.

Thstrup

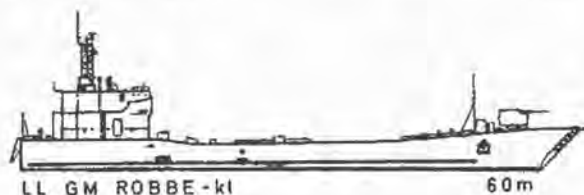

SØVÆRNS- ORIENTERING

Sovjetisk patrulje i Skagenområdet

Fra primo april har Sovjetunionen i lighed med tidligere år oprettet en patrulje i farvandsområdet ved Skagen. Patruljen udføres for tiden af en jager af SKORY-klasse, der assisteres af en sovjetisk flådetanker. Patruljen ved Skagen supplerer således Warszawapagt-lande-

nes sædvanlige patruljer i den sydlige del af Øresund, i området mellem Møn og Rügen samt i Fehmern Bælt.

Senere i april har to sovjetiske landgangsfartøjer af POLNOCNY-klassen og en jager af KOTLIN-klassen vist sig i Skagenområdet. En sovjetisk fregat af MIRKA-klassen udpasserede sammen med to sovjetiske ubåde også gennem danske farvande.

MIRKA-klasse fregatten, de to landgangsfartøjer samt KOTLIN-klasse jageren sejlede i løbet af den 18. og 19. april tilbage til Østersøen. I samme tidsrum sejlede to østtyske landgangsfartøjer af ROBBE-klassen rundt om Sjælland.

Billedet viser en fregat af MIRKA-klassen.

(SOK)

30 enheder med i DANEX

Den årlige nationale flådeøvelse DANEX afholdes i perioden 17. maj - 15. juni. Øvelsen er i år under ledelse dels af chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral O. Brinck-Lund, dels af stabschefen ved Søværnets operative Kommando, kommandør E. Lennholm. Stabschefen hejser kommando i øvelsesgruppen om bord i minelæggeren SJÆLLAND på Holmen den 17. maj, og kontreadmiral O. Brinck-Lund overtager kommandoen den 31. maj i Frederikshavn. I øvelsen deltager ca. 30 enheder omfattende fregatter, torpedobåde, minelæggere, minestrygere og undervandsbåde. Endvidere deltager marinedistrikter, Kystdefensionens forter og radarstationer samt helikoptere, frømand og marinehjemmeværnsenheder. Desuden medvirker jagerfly fra Flyvertaktisk Kommando.

Indledningsvis vil skibene tage station på Holmen, hvor der bl.a. afholdes kommunikationsøvelser. Efter pinse afholdes taktiske øvelser i Østersøen og Store Bælt, hvorefter week-enden den 26.-28. maj tilbringes i Århus. Her får besætningerne lejlighed til idrætsudøvelse, idet der spilles fodboldkampe og afvikles sømilitær firkamp. Efter op-

holdet i Århus fortsætter øvelsen de to følgende uger med afholdelse af taktiske øvelser og våbentræning i Kattegat og Skagerak.

Weekenden 2.-4. juni aflægger flådestyrken uofficielt besøg i Oslo. Efter øvelserne i Kattegat og Skagerak anløber øvelsesgruppen Frederikshavn. Her gennemføres et taktisk kursus i Søværnets nye taktiske træner, som dermed indvies. Endvidere fuldføres de påbegyndte idrættskonkurrencer. DANEX ophører 15.juni, idet der stryges kommando i flådestyrken denne dag efter afsluttende øvelseskritik.

(SOK)

Permanent lørdagsfrihed

Forsvarskommandoen bestemte i fjor, at lørdagsfrihed forsøgsvis skulle være gældende indtil videre. Det blev pålagt værn- og korpschefer inden 1.maj i år at indberette om indvundne erfaringer. Chefen for Søværnet har nu meddelt, at ordningen med lørdagsfrihed i Søværnet har virket tilfredsstillende i forsøgsperioden.

Det bemærkes dog, at ordningen for inspektionsskibenes vedkommende medfører specielle problemer, som det på grund af tidsnød ikke har været muligt for Søværnets operative Kommando at færdigbehandle. Rapport om disse problemer vil senere blive sendt til Forsvarskommandoen.

Chefen for Søværnet foreslår, at ordningen med lørdagsfrihed også indføres på Søværnets Eksercerskole, og at ordningen gøres permanent.

(MST)

1000 dage under kommando

Depotskibet HENRIK GERNER har passeret en ikke helt almindelig mærkedag. Den 24. april havde skibet været 1000 dage under kommando i et stræk.

Dagen blev markeret med en lokal selskabelighed, hvori deltog hele besætningen, undervandsbådenes besætninger og enkelte særligt indbudte.

Depotskibet har i omhandlede periode udsejlet 27.500 sømil. Det svarer godt og vel til en jordomsejling langs Ækvator.

(HNGR)

Den årlige minestrygningsøvelse

I perioden 2. til 12.maj holdtes i Store Bælts nordlige del den årlige NATO-minestrygningsøvelse i COMNAVBAITAPs område. Der deltog 42 norske, vesttyske og danske minestrygere samt forskellige hjælpe-skibe og desuden fly fra Flyvertaktisk Kommando. Øvelsen var tilrette-lagt og ledet af chefen for Søværnets operative Kommando i Århus.

I forbindelse med øvelsen blev der udlagt øvelsesminer og for-nødne bøger. Skibsfarten blev som sædvanlig gennem Efterretninger for Søfarende gjort bekendt med minestrygningsområderne i detaljer, lige-som også de lokale fiskeriforeninger blev holdt underrettet.

(SOK)

Sanitetsuddannelse af kutterbesætninger

Da en af orlogskutternes opgaver er at bjerge skibsforliste eller tilskadekomne, har Chefen for Søværnet bestemt, at der i kutterbesæt-ningerne skal indgå personer, som på forskole har gennemgået kursus for hjælpesanitetspersonel.

Denne uddannelse skal vedligeholdes igennem værnepligtstiden, så enhederne bliver i stand til at løse opgaver, som kan forekomme i red-ningssituationer. En opnormering af sanitetspersonel har fundet sted.

De første repræsentanter for kutterbesætninger påbegynder gennem-gang af kurset i nær fremtid.

(MST)

Indland kort

Søværnets Udstilling deltager i det sjællandske fællesdyrskue i Roskilde 15.-17. juni. De to første dage giver Søværnets Tamburkorps opvisning på skuet.

Inspektionsskibet VEDDERENS helikopter har i februar fløjet 24½ time. Inspektionskutteren MALLEMUKKEN sejlede i samme måned 1230 sømil svarende til 2280 km.

Søværnets Flyvetjeneste har haft besøg af kommandør J.Münter, der viste en film fra sin deltagelse i den militære Grønlandsflyvning i

årene 1932-37. Senere deltog kommandøren i en flyvning over Sjælland, hvor han fik et indtryk af nutidens vilkår i luften.

Fregatten HERLUF TROLLE har fået en skibsavis. Bladet har fået navnet "Fregatten" og kommer en gang om måneden. Bladets målsætning er at være talerør for enhver om bord. De første numre lover godt.

Vildtbiologisk Station har anmodet om helikopterassistance ved ornitologiske undersøgelser på Færøerne i juni. Forsvarskommandoen har givet tilsagn, hvis flyvningerne alligevel skal finde sted i træningsøjemed.

Chefen for Søværnet har over for chef og besætning på inspektions-skibet FYLLA udtalt sin påskønnelse og anerkendelse for det udmærkede arbejde skibet udførte ved bjærgningen af den færøske fiskekutter NORDLYSET, der var strandet i Kvalbø på Suderø.

I Søværnsorientering nr.16 omtaltes, at det månedslønnede personel på bevogtningsfartøjet NEPTUN havde fået bjærgeløn for bjærgning af en tysk redningsbåd. Ordet månedslønnede havde indsneget sig. Det er naturligvis alle om bord, der får del i bjærgelønnen.

Søværnets heraldiske arbejdsgruppe har udarbejdet forslag til våbenskjold for Søværnets operative Kommando. Der er våbenskjold under udarbejdelse til orlogskuttere af Ø-klassen og Søværnets Materielkommando. Senere kommer skjold til torpedobåde af TB-68-klassen, inspektionsskib nr.5 og inspektionskuttere.

Udland kort

NATO-øvelsen "Dawn Patrol" er igang i Middelhavet. Der deltager 80 skibe og 300 fly fra USA, England, Italien og Grækenland. Øvelsen varer til 19.maj.

Der er af økonomiske grunde indført omgående stop for ansættelser ved den svenske hær og flådes værksteder. Lignende ansættelsesstop blev i november indført ved flyvevåbnets værksteder.

Som bebudet er verdens første kvindelige admiral nu blevet udnævnt i den amerikanske flåde. Det er den 52-årige Miss Bertha Buerk, der er chef for flådens sygeplejersker.

To sovjetiske missil-destroyers har besøgt Colombo på Ceylon i forbindelse med chefen for Sovjets Stillehavsflåde, admiral Nikolai Smirnovs officielle besøg. Det finder sted kort efter, at amerikanerne har aflagt et lignende besøg.

Gamle orlogsgaster har tilbudt USAs flådes materielkommando, at de vil købe deres gamle skib, destroyeren ALBERT W. GRANT, for at hindre salg til ophugning. Så vidt vides, er det den eneste destroyer, der har sænket et slagskib, nemlig det japanske YAMASHIRA i 1944.

Chefen for den amerikanske flåde, admiral E.R. Zumwalt, har inspiceret den amerikanske flådestation Keflavik i Island. Han har desuden ført forhandlinger med den islandske regering.

Det engelske kongeskib BRITANNIA deltog på tilbagerejsen fra dronningens tur til Det fjerne Østen i en syv dages NATO-øvelse "Night Search". Under øvelsen optrådte kongeskibet som hjælpeskib.

Både befalingsmænd og værnepligtige i den norske flåde får nu uniformer af stoffet "rips-diagonal", en blanding af uld og polyester. Det er lettere og holder bedre presning - og det klør ikke, som det nuværende stof er berygtet for.

Flådens mærkedage

Den 9. maj for 230 år siden blev bygmester Philip de Lange's tegninger til Arsenalbygningen på Nyholm approberet ved kgl. resolution. Bygningen, som blev taget i brug 1746, vil fra i år blive benyttet som kontorbygning under Søværnets Materielkommando, efter at fornøden indretning til dette formål er gennemført.

Den 11. maj var det 260 år siden, at en flådestyrke bestående af linieskibet FYEN samt fregatterne SØRIDDEREN, LEOPARDEN, LOSSEN og RAA kæmpede med en svensk styrke på 4 linieskibe og 3 fregatter ud for Fladstrand.

Samme dato for 70 år siden deltog krydseren VALKYRIEN som stationsskib i Vestindien i undsætningsarbejdet efter vulkanen Mont Pelé's udbrud den 8. maj på Martinique. 567 mennesker reddedes.

Den 14. maj 1717 angreb kommandør Tordenskiold med Kattegat-eskadren (2 linieskibe, 2 skytsskibe og 12 galajer) Gøteborg.

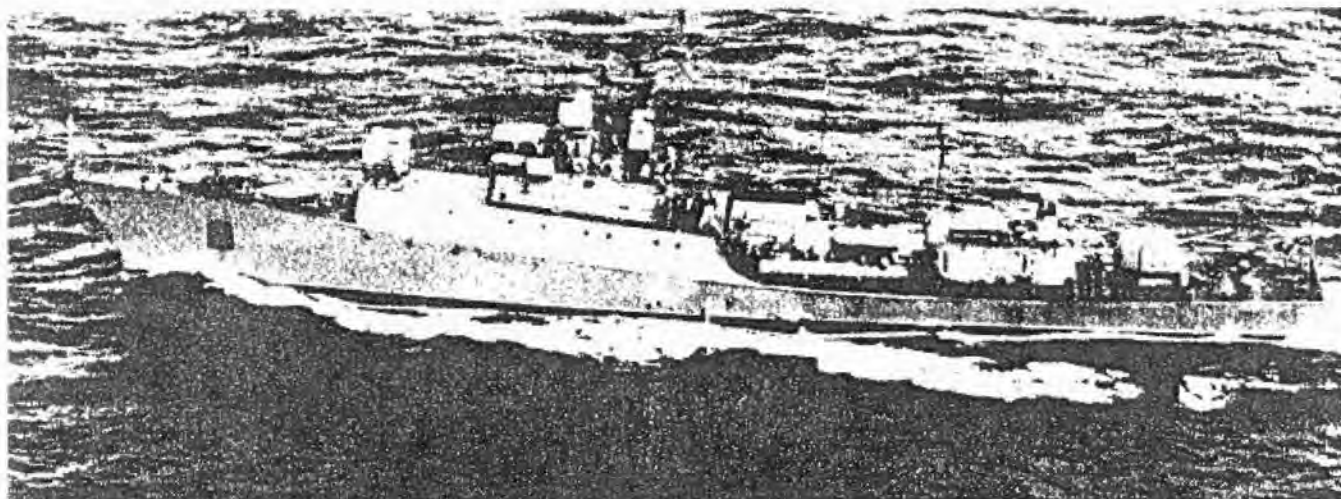
Middelhavseskadren bestående af fregatten NAJADEN og briggen SARPEN m.fl. fartøjer under kaptajn Bille kæmpede den 16. maj for 175 år siden ud for Tripolis mod en tripolitansk styrke på 6 skibe.

Fregatten FÆRØE, under kaptajn Bang, hejste den 26. maj for 300 år siden Dannebrog over St.Thomas i Vestindien.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Nyt sovjetisk orlogsfartøj...

GRISHA - klassen

Et nyt sovjetisk orlogsfartøj har set dagens lys - indtil nu kun i Sortehavsområdet. Fartøjet, der benævnes GRISHA-klassen, har en længde på 70 m og et displacement på knap 1000 t. Skrogformen har et udseende, der er karakteristisk for nyere sovjetiske fartøjer, bl.a. POTI-klassen.

Fremdrivningen af fartøjet sker ved to dieselmotorer og en gasturbine. Ved gasturbinedrift forventes en fart på op til ca. 30 kn.

Det nye fartøjs bevæbning består af to dobbelte torpedorør i hver side, luftværnsmissil (formentlig af samme type som i KRIVAK-klassen), morter for forudkastede antiubådsvåben, en dobbelt 57 mm kanon samt

mineskinner.

Skibet er veludrustet med navigations-, varslings- og ildledelsesradar.

GRISHA-klassen er et glimrende udtryk for den mangfoldighed og variation i våbensystemer med tilhørende varsels-, kontrol- og kommunikationsudstyr, som kan koncentrereres på et relativt beskedent displacement.

(MST)

Standing Naval Force Atlantic 1972

"Standing Naval Force Atlantic" har i årets første $3\frac{1}{2}$ måned opereret i CINCPACFLT's område. Efter kommandohejsning i Fort Lauderdale, Florida den 19. januar, hvor Commodore J.D.E. Fieldhouse, Royal Navy, overtog kommandoen efter Captain Raymond Allan, US Navy, afsejlede styrken til farvandet omkring Puerto Rico for deltagelse i SPRINGBOARD 72.

SPRINGBOARD-serien er en årlig tilbagevendende "Work-UP"-periode for skibe fra Canada og USA, hvori indgår alle former for øvelser fra simple enkeltskibs-øvelser til mere avancerede taktiske øvelser i "antisubmarine-", "antisurface"- og "antiairwarfare".

Som en ting af særlig interesse kan nævnes, at styrken i tre forskellige perioder foretog "refueling" i søen efter "Astern Method" fra en kommerciel tankbåd SS ERNA ELISABETH af New York, som deltog i SPRINGBOARD 72 for at man kunne gennemprøve denne form for "replenishment at sea" fra en ikke-flådetanker.

I de 6 uger skibene deltog i SPRINGBOARD 72 aflagdes besøg i San Juan (2 perioder), Charlotte Amalie St. Thomas og Willemstad Curacao. Primo marts forlod styrken Det karibiske Hav og forlagde til Charleston for en 2 ugers "Assisted Maintenance Period". Påsken blev tilbragt i Halifax, Nova Scotia, hvortil man ankom i snestorm, hvilket var en brat omvæltning efter 2 måneder i Det karibiske Hav. Det sidste havnebesøg i Nordamerika, inden skibene vendte tilbage til Europa, fandt sted 7.-11. april i Norfolk, hvor de fem enheder gav kolorit til begivenhederne i forbindelse med SACLAN's 20 års jubilæum mandag den 10. april.

Den 19. april ankom styrken bestående af flagskibet HMS AURORA, HNMS EVERTSEN, USS CHARLES F. ADAMS, FGS BRAUNSCHWEIG og HMCS SKEENA til Lissabon for klargøring til deltagelse i øvelse NIGHT SEARCH, som fandt sted i COMIBERLANT's område i dagene 24. - 29. april.

Under forlægninger afvikles et meget intenst øvelsesprogram, hvori indgår deltagelse af så mange af enhedernes besætninger som muligt. I "Passage Programme" for turen over Atlanten indgik fællesøvelser med en canadisk øvelsesgruppe, som samtidig med "Standing Naval Force" forlagde til Lissabon for deltagelse i øvelse NIGHT SEARCH. (KL PB)

Årets fiskeriinspektion på Vestkysten

Atter i år bliver der fiskeriinspektionstjeneste i Nordsøen, Skagerak og danske farvande inden for Skagen. Fiskeriinspektionen udføres af bevogtningsfartøjet NEPTUN.

I perioden fra slutningen af april til midten af juli er flere fiskefartøjer normalt beskæftiget med tungefiskeri nær den danske fiskerigrænse langs vestkysten. Tungefiskeriet er som regel koncentreret i kystområdet Thorsminde til Hvide Sande. I begyndelsen fiskes der dog længere til søs, og først senere søger fiskerne nærmere ind til kysten. Fra Hvide Sande til Esbjerg er der normalt kystfiskeri efter rødspætter.

I Vadehavet og især langs sydkysten af Rømø plejer et større antal tyske og hollandske bomtrawlere at fiske efter rejer. Der er tidligere opbragt adskillige fiskefartøjer for ulovligt fiskeri i dette farvand. Da den danske fiskerigrænse er blevet udvidet, og da rejerne navnlig fiskes på meget lavt vand, er mulighederne for at træffe udenlandske fiskefartøjer på dansk område ret stor.

I inspektionen af farvandet ved Rømø deltager den i Esbjerg stationerede orlogskutter af BARSØ-klassen. (MST)

8th NATO DEFENCE PLANNING WORKSHOP

I dagene 17.-21. april afholdtes i Rom den 8th NATO DEFENCE PLANNING WORKSHOP. Rækken af "workshops" blev påbegyndt i 1966 med henblik på at "provide a medium for the presentation of the International Staffs Planning Element System (PES) development and an exchange of defence planning ideas".

Danmark har haft repræsentationer ved alle "workshops" på nær den 1. og 2. Denne gang bestod repræsentationen af 1 officer fra Forsvarsministeriet og 6 officerer fra Forsvarsstaben repræsenterende O-Ø og LTP.

Dette års "workshop" var koncentreret om følgende hovedemner:
-PPB-systemer (Planning-Programming-Budgeting) i de enkelte lande.
"Cost Effectiveness/Cost Standardisation", "Planning and Programming",
"Information/Data Management"-systemer og "Nato Force Planning".

PLANNING WORKSHOPS må betegnes som særdeles udbytterige med hensyn til udveksling af erfaringer, introduktion til nye systemer m.m. - ikke mindst i relation til den igangværende opbygning af et dansk planlægnings/information-system, hvorom der senere skal orienteres.

(FST)

Hvad er blokade -?

Blokade-begrebet er blevet aktualiseret for nylig. Blokaden har gennem århundreder været anvendt som lovligt krigsmiddel og består i, at en krigsførende magt aktivt afspærrer skibsfarten til og fra havne eller kyststrækninger tilhørende eller besat af en modstående krigsførende magt.

En hollandsk forordning af 1630 indeholdt et egentligt blokade-reglement, som fastslog kravet om blokadens effektivitet. Dette effektivitetskrav fastslås senere i Parisersøretsdeklarationen af 1856 (efter Krim-krigen), som med sine bestemmelser også om kaperiets afskaffelse og kontrabande har fundet international anerkendelse. I Londondeklarationen af 1909 - som dog aldrig blev ratificeret af nogen stater - opstilles følgende betingelser for blokadens lovlighed:

1. Blokaden skal indskrænkes til de fjendtlige eller af fjender besatte havne og kyster.
2. Blokaden skal være effektiv, d.v.s. opretholdes ved (sø)stridskræfter, der er tilstrækkelige til faktisk at hindre adgang til den fjendtlige kyst. Et krigsskib skulle herefter begrebsmæssigt være nødvendigt og tilstrækkeligt til blokaden, som i øvrigt kan forstærkes ved passive spærringer, f.eks. minering.
3. Blokaden skal håndhæves upartisk over for de forskellige stater og deres borgere.
4. Blokaden skal indledes med en blokade-erklæring, som skal indeholde:

- a. tidspunktet for blokadens iværksættelse
- b. de geografiske grænser for den blokerede kyststrækning
- c. den frist til udløb, der skal gives neutrale skibe.

5. Blokaden skal bekendtgøres.

Fuldbyrdet blokadebrud foreligger, når det er lykkedes et skib at slippe igennem blokadelinien og nået sit bestemmelsessted (blokadebrud kan både ske udefra og indefra) uden at være blevet uafbrudt forfulgt ("forfølgelse in continenti") og indhentet af blokadestyrken. Det fuldbyrdede blokadebrud får ingen følger, og kan ikke gøres gældende mod blokadebryderen, når denne evt. senere træffes af blokadestyrken.

Hvis derimod forsøget på at bryde en gyldig blokade mislykkes, d.v.s. at skibet bliver pågrebet af enheder af blokadestyrken, bliver det konfiskeret. Den ombordværende ladning, kan også konfiskeres, medmindre det kan bevises, at ladningsejeren har været i god tro.

For nylig har man set miner anvendt til supplering af en blokadestyrke.

Anvendelse af miner som krigsmiddel er reguleret ved den VIII^a-Haagerkonvention af 1907, som imidlertid nu er ganske forældet, idet den kun omhandler anvendelse af forankrede henholdsvis ikke-forankrede selvvirkende stødminer. Det er ikke siden 1907 lykkedes på internationalt plan at få fastsat yderligere regler om anvendelse af miner. Efter konventionens artikel 2 er det forbudt at udlægge selvvirkende stødminer udfor modstanderens kyster og havne alene i det øjemed at afbryde handelsskibsfarten. Bestemmelsen er nok af mindre værdi, fordi det åbner mulighed for den stat, der udlægger minerne, at fastholde, at minerne er udlagt med andre formål for øje end blot at afskære handelsskibsfarten.

(MST)

De nye sejlbåde navngivet

De i Søværnsorientering nr.14/72 omtalte nye sejlbåde, to YNGLINGE og en TRAPEZ-jolle, er i forbindelse med standerhejsning på fartøjsstationen ved Søværnets Konstabelskole blevet overdraget Chefen for Søværnet af chefen for Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste, direktør R.Watt-Boolsen.

Viceadmiralen takkede for fartøjerne og fremhævede, at antallet af sejltimer er fortsat stigende - sidste år havde de andraget 7.200 timer. Admiralen håbede, at tallet fortsat vil stige, da det var af betydning for Søværnet, at personellet fik så megen tilvænning til søen som muligt. Vi bør derfor deltage i konkurrencer hos civile sejlklubber for herigennem at skabe kontakt mellem Søværnet og befolkningen.

Efter at Chefen for Søværnet havde videregivet fartøjerne til chefen for Søværnets Konstabelskole, blev de to YNGLINGE-både navngivet LYNX og LYREN af viceadmiralen og direktør Watt-Boolsen. TRAPEZ-jollen blev ikke navngivet, men har fået tildelt internationalt nr. 509, mens den TRAPEZ-jolle, der tidligere på året blev skænket til Søværnet, har fået tildelt nr. 508. (MST)

Den svenske flåde 450 år

Den svenske flåde kan i år fejre 450 års jubilæum. Det var pinse-aften den 7. juni 1522, at et skib, som Gustav Vasa havde købt i Lybæk til orlogsbrug, for første gang ankrede op i svensk farvand.

I den anledning aflægger Kustflottan et besøg i Stockholm under festlige former. Der deltager stabsskibet MARIEHOLM, jagerne HALLAND, ØSTERGÖTLAND og VISBY, torpedobådene SPICA, CAPELLA, POLARIS, RIGEL, VIRGO og SIRIUS, ubådsflotiljen med bjærgningsfartøjet BELOS, ÄLVSBORG, SÄLEN, GRIPPEN, NORDKAPAREN, SJÖORMEN, SJÖBJÖRNEN, DELFINEN og SJÖHUNDEN, minestrygerne TÄRNO, TJURKO og STURKO og hjælpeskibene ACHILLES og AJAX.

Alle skibene åbnes for offentligheden, der vises nonstop flådefilm, BELOS demonstrerer sin bjærgningsudrustning, Stockholm Marinelottakår arrangerer servering på Skeppsholmen og der bliver orkesterkoncert på kajen m.m. (MST)

Indland kort

Forsvarskommissionen af 1969 holder sit afsluttende møde tirsdag den 16. maj. Kommissionens beretning vil blive sendt til det politiske 17-mandsudvalg om forsvaret, der blev nedsat af forsvarsministeren.

Chefen for Søværnet ved stabschefen, kommandør E.V. Jørgensen inspicerer fregatten HERLUF TROLLE den 16. maj. Inspektionen foregår i Sundet og Kattegats sydlige del.

Orlogspræst H.Sandbæk rejser i juni måned til Canada, hvor han skal føre drøftelser med den canadiske feltpræstorganisation.

Chefen for Søværnet har indsendt forslag om ændring af kadet-distinktionerne til Forsvarsministeriets godkendelse. Forslaget er udarbejdet af Søværnets Uniformsudvalg og således godkendt af personelorganisationerne.

Marinestaben har indbudt personelorganisationerne samt Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando til et møde den 24.maj om revision af bestemmelserne for messeforhold og lukaffordeling. Det skal bl. a. drøftes, om der skal nedsættes en arbejdsgruppe.

"NATO Defence College" rejser fra 24.maj til 12.juni på den årlige studietur til en række europæiske NATO-lande. Danmark besøges den 31.maj.

I slutningen af november frøs Flådestation Grønnedals havn til, og isen nåede den 31.januar 80 cm tykkelse, inden en orkan rev den op. Derefter frøs havnen atter til og den 6.april var isen 75 cm, men den 27.april var den reduceret til 43 cm med 6-7 cm tøsap oven på.

Søværnets Alouette-piloter har på Fjernkendingsskolen overværet et presentationsprogram om LYNX helikopteren. Søværnets Flyvetjeneste har sagt ja til at besøge fabrikken Westland Helicopters Ltd. i Yeovil i Somerset i forbindelse med årets helikopterstævne i England i sommer.

Udland kort

Den franske flåde har stærkt forøget sin styrke i Det indiske Ocean. Der er nu en halv snes af de nyeste enheder i området, og de to fregatter LE PROVENÇAL og LE PICARD er undervejs. Dermed er der flere franske skibe her end sovjetiske og amerikanske.

Det norske Meteorologisk Institut har indviet et nyt EDB-anlæg, der er et af de hurtigste og mest avancerede i Europa. Anlægget har kostet 6 millioner norske kroner.

Instituttet for arktisk Forskning i Leningrad meddeler, at fly er begyndt at landsætte materiel og udrustning på den isflage, der er udvalgt som basis for den nye isflagestation i Polarhavet. Stationen hedder Nordpol-21.

Den norske flåde har overtaget nr.2 af en serie på fem landgangsfartøjer af REINØSUND-klassen. Det nye fartøj, hvis hovedopgave er transport af Hærens personel og materiel, hedder SØRØYSUND. Displacement 560 t, længde 51,4 m og bredde 10,3 m.

En af det svenske linjeskib WASAs bronzekanoner fra 1626, der i ti år konstant har været udstillet verden over, mellemlandede fornylig i Stockholm undervejs til en udstilling i Kiel. Kanonen, og den udstilling, der følger med den, er nu set af 31 millioner mennesker.

Skibsværftet i Sevastopol ved Sortehavet har "søsat" en flydekran med egen drivkraft, der kan løfte 300 t næsten 45 m. Den skal bruges til vandbygningsarbejder og til lastning af svært gods såvel i havn som i åbent farvand.

På Sothesbys auktion i London blev der fornylig solgt fire sjældne Royal Navy-medaljer til store priser. Et Naval Victoria Cross, der under Krimkrigen blev tildelt midshipman St.John Daniel, solgtes for 30.000 kroner.

Færre og færre norske værnepligtige kan bruges på kamp-poster. I 1969 var 77,4 procent brugbare, i 1970 kun 74,2 procent. De fleste kasseres på grund af øjenssygdomme, muskelsygdomme og psykiske lidelser - det sidste gælder navnlig flåden og flyvevåbnet.

E B

E.V. Jørgensen
Kommandør
Stabschef ved Chefen for Søværnet